75 let Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

TOREK, 26. julija 2022

Leto LXXV, št. 59, cena 2,00 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Na kranjski dirki slavil diabetik

Minuli konec tedna je bil v Kranju športno obarvan, saj je gorenjska prestolnica gostila tradicionalno kolesarsko dirko za Veliko nagrado Kranja, na kateri je slavil Andrea Peron, in državno prvenstvo v odbojki na mivki.

Simon Šubic

Kranj – Na nedeljski kolesarski dirki za 54. Veliko nagrado Kranja – Memorial Filipa Majcna, ki jo je odločil ciljni sprint trinajsterice, je prepričljivo zmagal Italijan Andrea Peron iz ameriške ekipe Team Novo Nordisk. Za njim sta ciljno črto prečkala Tomas Barta iz češke ekipe ATT Investments in Tilen Finkšt iz novomeške Adrie Mobil. Kolesarski praznik v Kranju je v soboto dopolnil kriterij in nočni kriterij po ulicah Kranja, na katerem je v absolutni kategoriji zmagal Čeh Daniel Babor (Elkov Kasper Team), državni prvak pa je pri članih in mlajših članih postal Škofjeločan Matic Maček (Ljubljana Gusto Santic).

Zmagovalec nedeljske dirke Peron tekmuje za ameriško profesionalno ekipo Team Novo Nordisk, v kateri imajo vsi člani ekipe sladkorno bolezen tipa 1. Kot so pojasnili ob prihodu v Kranj, tekmujejo po vsem svetu s poslanstvom, da raziščejo, kaj je mogoče doseči s sladkorno boleznijo, okrepijo samozavest oseb s sladkorno boleznijo in jih navdihnejo, da sledijo svojim sanjam. A Peron je v prvi vrsti prišel v Kranj zmagat, je dejal: »Zagotovo sem prišel po zmago. Ekipa me je dobro povlekla na zadnji klanec, zadnjih petsto metrov pa sem iz sebe iztisnil, kar sem lahko.«

Pogačar drugi v Franciji

V nedeljo se je končala tudi tritedenska Dirka po Franciji. Dvakratnemu zmagovalcu Tadeju Pogačarju (UAE) ni uspelo ponoviti uspeha zadnjih dveh let. Letošnji Tour je končal na drugem mestu za Jonasom Vingegaardom (Jumbo-Visma), moštvenim kolegom Primoža Rogliča.

▸ 13. stran

Italijanski kolesar Andrea Peron (Team Novo Nordisk) je zmagovalec 54. Velike nagrade Kranja – Memoriala Filipa Majcna. / Foto: Gorazd Kavčič

Poroka po starem je nazaj

Na tokratni Kmečki ohceti v Bohinju se je poročil pravi par – Eva in Oliver Hajdinjak, Bohinjka in Prekmurec, ki pa že od rane mladosti živi v Bohinju.

Alenka Brun

Ribčev Laz – Ideja o prijavi na Kmečko ohcet se je Hajdinjakovima porodila iz šale. Nevesta: »Oliverja so na to napeljevali v službi, mene je malo po malo prepričeval domačin Jure Sodja. Prireditev sva poznala, zlasti meni je bila blizu, saj sem bila že kot najstnica članica folklorne skupine. Imam tudi svojo 'nošo', ki mi jo je v celoti sešila babica. Oliver pa tudi ni bil ravno proti. Dokončno sva se odločila jeseni 2019, stekle so priprave, a je vmes posegla korona ...«

▸ 17. stran

Na letošnji Kmečki ohceti v Bohinju sta se poročila Eva Kovačič in Oliver Hajdinjak. Zakonca Hajdinjak sicer oba prihajata iz Bohinja. / Foto: Alenka Brun

V zaprtih javnih prostorih priporočene maske

Urška Peternel

Kranj – V zadnjih dneh število okužb s koronavirusom narašča, vsak dan v povprečju potrdijo okrog 1600 novih okužb. Zato je v vseh zaprtih javnih prostorih, kot so javni promet, trgovine, trgovski centri, knjižnice, kinodvorane, ponovno priporočena uporaba zaščitnih mask. To je v petek sporočila posvetovalna skupina za spremljanje gibanja virusa SARS-CoV-2, ki je oblikovala priporočila za obvladovanje širjenja okužb. Prav tako priporočajo delo na domu vsem ranljivim skupinam in osebam, starim 60 let in več.

Cepljenje proti covidu-19 z drugim poživitvenim odmerkom pa priporočajo osebam, starejšim od 60 let, ter posebej ranljivim kroničnim bolnikom.

Trenutno v Sloveniji prevladuje različica omikron, ki se širi v vseh skupinah prebivalstva, a pri večini obolelih ne povzroča težjega poteka, ki bi zahteval bolnišnično zdravljenje, so še poudarili v svetovalni skupini.

Kot so dodali, priporočila ne posegajo pomembno v vsakdanje življenje večine posameznikov, z njihovim izvajanjem pa lahko vsak zaščiti svoje zdravje in zdravje bližnjih, zlasti iz ranljivih skupin prebivalstva, in s tem prepreči porast težje potekajočih oblik bolezni.

AKTUALNO

V gostinstvu veliko pomanjkanje kadra

Slovenski – in tudi gorenjski – gostinci se trenutno srečujejo z velikim pomanjkanjem kadra. Po ocenah Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije v tej panogi iščejo tudi do deset tisoč delavcev.

2

GORENJSKA

Bo nekdanji mejni prehod Rateče oživel

Ljubljansko podjetje GDA želi oživiti območje nekdanjega mejnega prehoda Rateče, domačini pa projektu nasprotujejo. Skrbi jih, da se bodo objekti spremenili v novo vikend naselje.

4

GORENJSKA

Alge v Planšarskem jezeru že več let kosijo

Na Jezerskem se že več let soočajo s prekomernim razraščanjem alg v Planšarskem jezeru. Problematiko blažijo s košnjo alg, trajnejše rešitve pa očitno še ni blizu. Jezero ni statusno urejeno.

9

ZANIMIVOSTI

Do ležišča v planinski koči s klikom

V nekaterih planinskih kočah v Sloveniji si lahko od leta 2020 rezervacijo nočitev uredite udobno in hitro po spletu. V sistem je vključenih šestnajst planinskih koč, število pa se bo še povečalo.

11

VREME

Danes bo spremenljivo oblačno, zjutraj in dopoldne bodo padavine z nevihtami. Jutri in v četrtek bo večinoma sončno.

16/28 °C

jutri: večinoma sončno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Nadaljevanje o pesmi

V torek, 5. julija, smo v Kotičku za naročnike objavili pesem, ki jo je o Sloveniji, očaran nad našo državo, napisal pesnik David P Caroll. Prevod pesmi, ki je skušal posnemati avtorjev slog pesnjenja, ni dal miru dolgoletni naročnici Gorenjskega glasa Mariji Gantar iz Žirov. Povedala nam je, da je v pesmi že na prvi pogled videla večji potencial, saj vedno rada prebere lepo prozo ali poezijo. Marija ima talent, da v besedah takoj vidi rimo in je tudi sama že izdala knjigo pesmi z naslovom Moje pesmi niso sanje. Ponoven prevod objavljene pesmi o Sloveniji je Marija napisala v eni uri po tistem, ko jo je prebrala. V pesmi je skušala ohraniti čim več uporabljenih besed, vendar je bilo treba uporabiti nekatere povezave, da je pesem razumljiva, a hkrati še vedno pove to, kar je imel pesnik v mislih. Marija Gantar je že trideset let upokojenka in se nikoli ni učila angleščine, za kar ji je bilo kasneje v življenju mnogokrat žal. Takrat so se v šoli učili nemščino, v prvem letniku gimnazije celo francoščino. Tudi v službi angleščine ni potrebovala. Marija ve, da so prevodi pesmi lahko različni – dobesedni ali pa taki, ki povedo vse, kar je v originalu, a so spremenjeni v pesniško obliko. Njen mož Milan je bil na Gorenjski glas naročen že, ko je služil vojaški rok v začetku šestdesetih let. Ko sta se v začetku sedemdesetih preselila v novo hišo, sta ga spet naročila. Tako ga prejemata že okoli petdeset let in sta z njim vedno zadovoljna: prinaša novice od vsepovsod, pa naj bo z leve ali desne strani, novice o vernikih ali borcih. Marija nam je zaželela, naj še naprej ostanemo taki, mi pa njej želimo veliko zdravja in naj napiše še veliko pesmi!

Čudovita sončna Slovenija

Na topel sončni dan
grem iz Ljubljane malo stran.
Danes modro je nebo
in sonce je tako svetlo.

Strastno pojejo mi ptice,
sije sonce na vse griče,
otroci skačejo veselo,
jih toplo sonce je ogrelo.
Pijem vino češnjevo,
počasi leze mi v glavo,
ves blažen se počutim zdaj,
Slovenija je zame raj.

Nežen vetrič me ohlaja,
tud' to je košček moj'ga raja,
dišijo češnje mi cvetoče,
rahlo v vetru zibajoče,
zapleše cvetje prav zares,
še mene vabijo na ples.

Tako vabeče se smehljajo,
v svetlobi sonca se zibajo,
čaroben nanje je pogled,
zazibajo me v drugi svet,
oči počasi se zapro,
ponese daleč me v nebo.

Ko čez čas se spet zavem,
v krasno noč se zdaj ozrem,
sveti luna mi močno
in zvezde mi mežikajo.

Od daleč gledam na Ljubljano
mirno, z lučkami obdano,
vesel pogled je zdaj v noč,
v zvoniku bije že polnoč,
čarobni tej Sloveniji
zašepetam še: Lahko noč.

Darilo izžrebanemu naročniku časopisa Gorenjski Glas
Knjigo prejme PAVEL JUGOVIC iz Škofje Loke.
www.gorenjskiglas.si

Omejitev obiskov v jeseniški bolnišnici

Jesenice – Iz Splošne bolnišnice Jesenice so sporočili, da zaradi povečanja števila okužb obiski na internih oddelkih začasno niso dovoljeni. Izjemoma so dovoljeni le pri kritično bolnih, paliativnih bolnikih, vendar izključno po predhodnem dogovoru s predstojnikom internistične službe. Na ostalih oddelkih bolnišnice še vedno velja, da so obiski dovoljeni, vendar so omejeni na eno zdravo osebo za največ 15 minut. V vseh prostorih bolnišnice je za vse zaposlene in obiskovalce obvezna uporaba zaščitnih mask.

V gostinstvu veliko pomanjkanje kadra

Slovenski – in tudi gorenjski – gostinci se trenutno srečujejo z velikim pomanjkanjem kadra. Po ocenah Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije v tej panogi iščejo tudi do deset tisoč delavcev.

Maša Likosar

Kranj – Po podatkih kranjske območne službe Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje je trenutno na Gorenjskem razpisanih več kot štiristo prostih delovnih mest na področju gostinstva in turizma. Ob tem dodajajo, da je gostinstvo podhranjeno in manj zanimivo za iskalce dela iz več razlogov. »Eden od razlogov je negotovost zaposlitve med epidemijo covida-19. Drugi je zahtevnost dela, velike delovne obremenitve in povečini neugoden delovnik. Pogosto je, vsaj še do nedavnega, prihajalo tudi do razmeroma nizkega plačila,« so povedali na zavodu in dodali, da na pomanjkanje kadra med gorenjskimi gostinci vpliva tudi bližina avstrijske Koroške, kjer so pogoji ugodnejši in zato naš kader odhaja tja. »A kljub temu je treba poudariti, da se odnosi, spoštovanje na delovnem mestu in delovni pogoji znotraj te panoge tudi pri nas spreminjajo na bolje,« so dodali.

»Objavili smo oglas, kjer smo ponudili 2500 evrov bruto plačila za natakarja, a se ni nihče prijavil,« je povedala lastnica restavracije Ejga z Jesenic Alenka Dovžan.

Gostinci se trenutno srečujejo z velikim pomanjkanjem kadra. / Foto: Tina Dokl

Delovnik daljši, gibljiv, nestalen

Delodajalci po navedbah zavoda običajno ponudijo vsaj minimalno plačo za najnižje plačana delovna mesta, kot so sobarice in kuhinjski pomočniki, ki se zvišajo, ko in če se delavci po določenem času izkažejo. Pri kuharjih in natakarjih se osnovna ponujena plača giblje nekje v višini povprečne v državi. »Treba je upoštevati, da je na teh delovnih mestih v času največje turistične sezone nemalokrat delovnik daljši, gibljiv in nestalen, za kar so delavci tudi dodatno finančno nagrajeni. Opažamo pa, da so plače, ko povpraševanje tako močno presega ponudbo, višje, kot je običajno,« so dodali.

Iskalci zaposlitve se najraje zaposlujejo tam, kjer so urejene delovne razmere, urejeni odnosi in pravično plačilo. »Ne nujno zelo visoko plačilo, ampak pravično. Veliko jim pomeni tudi ugoden ali vsaj stabilen urnik, da lahko načrtujejo življenje in prosti čas,« so pojasnili ob dejstvu, da je trenutno brezposelnost na rekordno nizki ravni – in tega se iskalci zaposlitve zavedajo. »To pomeni, da so delodajalci tisti, ki morajo sedaj s svojo zanimivo ponudbo pritegniti kandidate,« pravijo.

Prilagoditi se bodo morali tudi gosti

Za mnenje smo povprašali tudi tri gorenjske gostince. Aleš Tavčar, lastnik Gostišča Draga v Begunjah na Gorenjskem, pravi, da se bodo morali razmeram prilagoditi tako gostinci kot gostje. »Pri nas delamo povečini domači in nekaj zaposlenih, ki imajo ustrezno izobrazbo. Sprejmemo toliko gostov, kolikor jih lahko kvalitetno postrežemo. Morda bo trenutno stanje pripomoglo, da se bodo vsesplošne razmere v gostinstvu končno uredile,« je dejal.

Oglas za plačilo 2500 evrov bruto

V restavraciji Ejga na Jesenicah so kadrovsko stisko med drugim rešili s honorarnimi delavci in eno novo zaposleno delavko, ki opravlja več različnih del. »Objavili smo oglas, kjer smo ponudili 2500 evrov bruto plačila za natakarja, a se ni nihče prijavil,« je povedala lastnica Alenka Dovžan in dodala: »V sosednjih državah imajo način zaposlovanja gostinskih delavcev nekoliko drugačen, uveljavljeni so sezonski delavci, česar pri nas na žalost ni, vsi stremijo le k redni zaposlitvi.«

Na pomanjkanje kadra med gorenjskimi gostinci vpliva tudi bližina avstrijske Koroške, kjer so pogoji ugodnejši in zato naš kader odhaja tja.

Za dostojno plačilo z veseljem na delo

V piceriji Orli v Tenetišah za zdaj nimajo kadrovskih težav, a kot pravi vodja Erik Bukovac, bi lahko nastale, saj kadra ni. »V času epidemije so številni zaposleni v gostinstvu prejeli odpoved, zato so si poiskali nove zaposlitve in se v gostinstvo ne želijo vrniti. Pri nas smo kader v celoti ohranili, zato sedaj nimamo večjih težav, verjamem pa, da jih imajo tisti, ki so odpuščali. Plače gostinskih delavcev so se nekoliko dvignile, ob tem verjamem, da če človeku daš dostojno plačilo, bo z veseljem prišel v službo in bo delo dobro opravil,« je še dodal.

Kje in kdaj se lahko testiramo

Urška Peternel

Kranj – Da bi preprečili širjenje okužb, epidemiologi svetujejo, naj ob sumu na okužbo opravimo test na koronavirus. Zdravstveni domovi, ki delujejo pod okriljem Osnovnega zdravstva Gorenjske, imajo urnike testiranj objavljene na svojih spletnih straneh. Brezplačno testiranje je na voljo za obolele oziroma paciente s sumom na okužbo, če jih na testiranje pošlje oziroma naroči izbrani zdravnik. Hitro antigensko testiranje je brezplačno tudi za vse, ki pred tem opravijo domače samotestiranje in so na njem pozitivni, test s pozitivnim rezultatom ali fotografijo testa pa prinesejo s seboj na potrditveno testiranje. Če je tudi hitri antigenski test v zdravstvenem domu pozitiven, je okužba potrjena in sledi samoizolacija in bolniški dopust za zaposlene in digitalno potrdilo s QR kodo, veljavno v EU. Potrjevanje s PCR-testi ni več potrebno, razen kadar tako presodi osebni zdravnik.

Osvežijo se lahko tudi s sladoledom

Vplivu ekstremnih temperatur so izpostavljeni tudi delavci, še zlasti tisti, ki delajo na prostem. Na Inšpektoratu za delo ob tem ponovno poudarjajo, da so delodajalci ob povečanih temperaturnih obremenitvah delavcem dolžni zagotavljati varne in zdrave delovne pogoje ter izvajati ukrepe, s katerimi jih zagotovijo.

Maša Likosar

Kranj – Visoke temperature se tako v bivalnih kakor tudi v delovnih okoljih pojavljajo že nekaj let, zato morajo imeti delodajalci za ureditev razmer že sprejete ukrepe in jih v praksi tudi izvajati. »To velja tako za opravljanje dela v zaprtih prostorih kakor za dela na prostem, na primer na gradbiščih,« so pojasnili na inšpektoratu, kjer opozarjajo zlasti na izvajanje ukrepov pri delu na prostem, ko težav ne predstavljajo samo visoke temperature, temveč tudi neposredni vplivi sončnih žarkov in predvsem njihov vpliv na zdravje delavcev. V času povišane temperature bodo opravljali nadzor izvajanja ukrepov za zagotavljanje varnega in zdravega dela, še zlasti v delovnih procesih delodajalcev in v tistih dejavnostih, kjer se vplivi povišanih temperatur pričakujejo.

Inšpektorat poziva delodajalce, da v času visokih temperatur še z večjo skrbnostjo in doslednostjo izvajajo ukrepe za zagotavljanje zdravja delavcev zaradi povečanih temperaturnih obremenitev.

Temperaturnim obremenitvam so izpostavljeni zlasti delavci, ki delajo na prostem. / Foto: Tina Dokl

V Skupini SIJ skrbijo za varnost in zdravje vseh sodelavcev skozi vse leto. »Še posebno pozorni smo do sodelavcev, ki delajo v obratih s povišano temperaturo, zato smo uvedli številne ukrepe, ki blažijo vročino in dobro vplivajo na počutje delavcev,« so povedali. Delavce spodbujajo k rednemu pitju vode na vodomatih, na voljo imajo tudi vodo v plastenkah. Prav tako so jim vseskozi na voljo brezplačni osvežilni napitki ter različne vrste sadja. »V letošnjem letu, ko je vročina še posebno izrazita, pa se zaposleni v SIJ Acroniju več dni v mesecu lahko osvežijo tudi z brezplačnim sladoledom,« so dodali. Delavci na najbolj izpostavljenih delovnih mestih imajo možnost ohladitve v klimatiziranih prostorih. Veliko sredstev smo namenili tudi za namestitev klimatskih naprav v večini delovnih postaj oziroma kabin,« so dodali.

Tudi v Komunali Kranj v skladu z izjavo o varnosti z oceno tveganja vseskozi skrbijo za varno delovno okolje delavcev. Vsa njihova službena vozila so opremljena s klimatskimi napravami. Prav tako so nameščene v večini zaprtih poslovnih prostorov, drugod pa skrbijo za ustrezno zračenje. »Delo na izpostavljenih delovnih mestih je organizirano tako, da se delavci izognejo delu v najhujši vročini,« so še razložili.

Omejitve uporabe pitne vode

Zaradi izjemno visokih temperatur in dolgega sušnega obdobja v nekaterih gorenjskih krajih že veljajo omejitve uporabe pitne vode.

Marjana Ahačič, Jasna Paladin, Urška Peternel

Kranj – V nekaterih krajih radovljiški občine že velja prepoved uporabe pitne vode za zalivanje, pranje avtomobilov, polnjenje bazenov in druge nenujne namene. Prepovedano je tudi neinterventno polnjenje gasilskih cistern brez vnaprejšnjega soglasja upravljavca vodovoda.

Omejitve veljajo za nekatera manjša naselja

Gre za naselja, ki se oskrbujejo iz vodnega vira Kroparica ter vodnega zajetja Podnart: Kropa, Brezovica, Češnjica pri Kropi, Rovte, Poljšica pri Podnartu, Kamna Gorica, Lipnica, Mišače, Otoče, Spodnja, Srednja in Zgornja Dobrava ter Podnart in Ovsiše.

Enaka prepoved velja tudi v Tržiču za vodno zajetje Vetrno, ki s pitno vodo oskrbuje naselja Zgornje Vetrno, Spodnje Vetrno in Gozd. Na Bledu je ukrep v veljavi za uporabnike vodovodnega sistema Zatrnik, v jeseniški občini za naselje Kočna, na območju Komunale Kranj pa za vodovodne sisteme Besnica v Mestni občini Kranj, Ambrož in Šenturška Gora v občini Cerklje na Gorenjskem in Možjanca v občini Preddvor.

Nasveti za varčevanje z vodo

V Bohinju ukrep varčevanja s pitno vodo in racionalne rabe vode velja za porabnike na območju Nemškega Rovta, Koprivnika in Gorjuš. Pitno vodo iz javnega vodovoda je prepovedano uporabljati za vse, kar ni namenjeno pitju, pripravi hrane, osebni higieni in napajanju živali.

Minuli četrtek so po občini Kamnik zaprli pitnike, mestne fontane in izlivke na pokopališčih.

Uporabnike so spomnili pa so tudi na osnovne ukrepe varčevanja: po vsaki uporabi dobro zapremo pipo; preverjamo delovanje pip in kotličkov; pomivalni stroj in pralni stroj uporabljajmo, ko sta polna; skrajšamo čas prhanja, med umivanjem zapiramo pipo; ponovno uporabimo vodo, ki smo jo uporabili za spiranje hrane, dvorišča pa pometamo, ne pomivamo ...

Pozivi k varčevanju tudi na Kamniškem

Minuli teden je poziv k racionalni rabi pitne vode objavila tudi Občina Kamnik. Komunalno podjetje Kamnik je namreč opozoril na kritično nizko izdatnost vodnih virov. Minuli četrtek so zato po občini zaprli pitnike, mestne fontane in izlivke na pokopališčih. Občane opozarjajo, da je treba omejiti predvsem polnjenje hišnih bazenov, zalivanje površin in pranje avtomobilov iz hišnih vodovodnih omrežij. Pitno vodo naj občani uporabljajo zgolj za najnujnejše primere. Vsi ukrepi veljajo do preklica.

KOMENTAR
Marjana Ahačič

Varljivi občutek obilja

Pristojne službe že ves julij uporabnike opozarjajo, da je zaradi hude suše in zelo visokih temperatur treba varčevati s pitno vodo. Prejšnji teden so tudi na Gorenjskem ponekod že začeli veljati ukrepi, s katerimi lokalne skupnosti omejujejo uporabo pitne vode za zalivanje, pranje avtomobilov in podobno, vse druge pa uporabnike prosijo, naj jo uporabljajo skrbno in varčno.

Slovenci, Gorenjci večinoma še posebej, imamo srečo, da je pri nas načeloma pitne vode dovolj. Pa še kvalitetna in celo okusna je, kar dobro ve vsak, ki se je kdaj odpravil po svetu – in niti ni treba prav daleč, da opazimo razliko med vodo, ki jo pijemo doma, in tisto, s katero moramo biti zadovoljni pogosto že samo, če se odpravimo na morje.

Morda nas prav ta občutek obilja, ki ga doživimo vsakokrat, ko odpremo pipo in iz nje priteče čista, hladna voda, zavede v občutke samoumevnega in brezbrižnega v odnosu do dobrine, ki je v velikem delu sveta daleč od samoumevne.

Dostopnost kvalitetne pitne vode v času, ko je svet globalno povezan in ko se razmere v okolju hitro spreminjajo – žal običajno na slabše – ne more biti nekaj samoumevnega. Vse pogostejše suše in ukrepi, ki so posledica teh ekstremnih vremenskih razmer, tudi nas opozarjajo na to.

Kljub temu da bo morda že jutri obilno deževalo in čeprav bosta oktober in november siva, mokra in blatna, je prav, da se stalno zavedamo, kakšna dobrina je voda. Ne le v času, ko je zapovedana varčna in premišljena uporaba, temveč vsak dan.

Kako sploh lahko enostavno zapiranje pipe med ščetkanjem zob predstavlja težavo? Je res nujno, da nam med prhanjem po hrbtu stečejo desetine, stotine litrov vode – naravnost v odtok? Mora res biti trata na dvorišču tudi avgusta živo zelena in za vsako drugo hišo stati bazen?

Jasno je, da sta naša domača prha in vrtna pipa kapljica v morje v primerjavi s tistim, kar porabijo živalske farme, nasadi avokada in plantaže bambusa, namenjenega izdelavi celuloze. Porabo vode, ki se dogaja daleč od naših oči, si je pogosto težko predstavljati. Ampak tudi ko se poskušamo zdravo prehranjevati z belim mesom perutnine in koristnimi maščobami avokada ali ko si na dom naročimo pico v kartonasti embalaži in bombažno majico, proizvedeno na drugem koncu sveta, zavito v tri sloje ovojne embalaže, bi morali pomisliti tudi na to, koliko vode je bilo porabljene za proizvodnjo teh tako dostopnih dobrin.

Na koncu je vendarle vsak posameznik tisti, ki se odloči, tisti, ki šteje. Imamo srečo, da živimo v svetu, kjer je varčevanje z vodo nekaj, kar večini predstavlja možnost izbire in ne vsakodnevno nujo. Cenimo to.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Urša Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,00 EUR, petek 2,20 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Bo nekdanji mejni prehod Rateče oživel

Ljubljansko podjetje GDA želi oživiti območje nekdanjega mejnega prehoda Rateče, domačini pa projektu nasprotujejo. Skrbi jih, da se bodo objekti spremenili v novo vikend naselje. Investitor zatrjuje, da se to ne bo zgodilo.

Urška Peternel

Kranjska Gora – Podjetje GDA iz Ljubljane je kupilo gostinski objekt Ponca in bivšo menjalnico na območju nekdanjega mejnega prehoda Rateče. Po načrtih bi objekta prenovili, uredili tudi sobe, na parceli pa postavili še nekaj brunaric za oddajanje. Toda ker obstoječi prostorski izvedbeni pogoji ne dopuščajo gostinskih nastanitvenih kapacitet, so za zadnjo sejo občinskega sveta v Kranjski Gori pripravili predlog lokacijske preveritve, ki bi omogočila omenjene spremembe za del območja ob mejnem prehodu Rateče.

A kranjskogorski občinski svetniki predloga niso obravnavali, župan Janez Hrovat je na seji točko umaknil z dnevnega reda. Predlagatelj naj bi zdaj vlogo dopolnil še z dodatnimi mnenji in točko naj bi obravnavali na naslednji seji občinskega sveta.

Krajani nasprotujejo gradnji

Seje se je udeležilo tudi nekaj krajanov Rateč, ki nasprotujejo načrtovani gradnji. Svoje nasprotovanje so izrazili že na junijskem zboru krajanov, na katerem so sprejeli stališče, da nasprotujejo sprejemu lokacijske preveritve. Prosili so župana in občinske svetnike, da zavzamejo negativno stališče do predloga, v primeru neupoštevanja mnenja krajanov pa da bodo začeli zbirati podpise za izvedbo referenduma.

Izrazili so namreč skrb, da bi s sprejetjem predlagane lokacijske preveritve dovolili sekundarne nastanitve in bi se območje spremenilo v počitniške apartmaje, nastalo naj bi novo vikend naselje, čemur ostro nasprotujejo. Opozorili so, da na območju ni kanalizacije, da je premalo parkirnih mest ...

Načrtovani videz območja / Foto: idejna zasnova (iz gradiva za sejo)

Območje z gostilno ob nekdanjem mejnem prehodu Rateče novi lastniki želijo urediti. / Foto: Gorazd Kavčič

Alpska arhitektura z ekološkimi materiali

Investitor je pripravil odgovore na pripombe krajanov oziroma je pridobil strokovna mnenja. Med drugim je zatrdil, da se z lokacijsko preveritvijo ne omogoča gradnja sekundarnih bivališč, še več, predlagal je, naj se v prostorsko ureditveni pogoj doda izrecni člen, po katerem na območju niso dovoljeni apart hoteli, apartmajska naselja oziroma stanovanjski objekti, namenjeni sekundarnemu bivanju. Zatrdil je tudi, da nameravana gradnja ne bo spremenila videza območja, poskrbeli bodo za alpsko arhitekturo z naravnimi ekološkimi materiali, zlasti lesom, ki bo kraju v ponos. Poleg tega gradnja ne bo povzročila motečega vpliva, nekoč živahno obmejno območje, ki je zdaj zapuščeno, pa bo s prenovo ponovno zaživelo, je zatrdil.

»Mejni prehod Rateče tudi gostinsko ni atraktivna lokacija kot v preteklosti. Da se reši pred propadom, lokacija z obstoječo gostilno nujno potrebuje dodatne vsebine, kot so gostinska nastanitev s ponudbo velnesa in kot izhodišče za športne aktivnosti,« je poudaril investitor.

»Mejni prehod Rateče tudi gostinsko ni atraktivna lokacija kot v preteklosti. Da se reši pred propadom, lokacija z obstoječo gostilno nujno potrebuje dodatne vsebine, kot so gostinska nastanitev s ponudbo velnesa,« poudarja investitor.

Ta svojih nadaljnjih korakov ni razkril; vprašali smo ga namreč, kaj pomeni umik predloga po lokacijski preveritvi in ali bodo dopolnili vlogo, vendar nam v podjetju GDA niso odgovorili.

Točka na dopisni seji?

Na seji občinskega sveta pa je na skrb nekaterih krajanov, da bodo to točko občinski svetniki zdaj obravnavali 'potiho' na dopisni seji, direktorica občinske uprave Vesna Okršlar zatrdila, da se to ne bo zgodilo. Če bo investitor vlogo dopolnil, jo bodo obravnavali na naslednji seji, sicer se postopek zaključi, je dejala.

Urejajo strugo potoka Zgoša

Strugo potoka Zgoša so v delu, ki teče skozi naselje Zgoša, razširili in na brežinah utrdili z novimi kamnitobetonskimi zložbami, zdaj pa delo nadaljujejo še na odseku skozi Zapuže. Slab milijon evrov vredno investicijo bo Direkcija RS za vode predvidoma zaključila do jeseni.

Marjana Ahačič

Begunje – Direkcija RS za vode je spomladi začela večja vzdrževalna dela na vodotoku Zgoša (v zgornjem toku se imenuje Begunjščica). Najprej so uredili slabih tristo metrov dolg odsek skozi naselje Zgoša, kjer je bila struga utesnjena med stanovanjske objekte na desnem bregu ter strmo brežino na levem bregu.

»Na bregovih so bila različna zavarovanja, nekatere dele brežine so lastniki pribrežnih zemljišč nestrokovno nasuli, potreben in zadosten pretočni profil pa je bil zmanjšan tudi za tretjino. Dotrajani so bili talni pragovi, ki zagotavljajo niveletno stabilnost dna,« je pojasnil Urban Ilc, vodja sektorja območja zgornje Save na Direkciji za vode.

Kot še pravi, obstoječe stanje struge ni zagotavljalo dobrega stanja vodotoka, bilo je stabilnostno in hidravlično neugodno, kar je vodilo v povečane erozijske pritiske in poškodbe ter poplavno ogroženost.

Strugo so razširili in s tem izboljšali odtočne in poplavne razmere ter dno stabilizirali s pragovi.

Strugo so razširili

V okviru vzdrževalnih del, ki jih investitor, Direkcija RS za vode, sicer izvaja na podlagi letnega programa dela na območju zgornje Save, so tako odstranili dotrajana in neustrezna zavarovanja brežine, ki so jo tudi stabilizirali in zavarovali s kamnitobetonsko zložbo v različnih nagibih, prilagojeno obstoječemu stanju brežine in lastništvu zemljišč, je še pojasnil Ilc. Strugo so razširili in s tem izboljšali odtočne in poplavne razmere ter dno stabilizirali s pragovi.

Izbrani izvajalci so delo začeli aprila in ga zaključili ta mesec, vrednost investicije pa znaša več kot pol milijona evrov.

Strugo potoka Zgoša so na odseku skozi naselje Zgoša že razširili in utrdili brežine, zdaj je na vrsti še dobrih sto metrov dolg odsek skozi Zapuže. / Foto: Direkcija RS za vode

Odsek skozi Zapuže

Zdaj nadaljujejo še urejanje 125-metrskega odseka skozi Zapuže, mimo blokov nekdanje tovarne Sukno na desnem bregu ter stanovanjskih objektov na levem bregu. Tudi tam so zavarovanja brežine, urejena v različnih tehnikah in v različnih časovnih obdobjih, dotrajana in poškodovana. Zato jih bodo odstranili, brežine pa stabilizirali in tudi v tem delu zavarovali s kamnitobetonsko zložbo. Strugo bodo razširili in s tem izboljšali odtočne in poplavne razmere ter uredili nove lesene talne pragove za stabilizacijo dna.

Dela na tem odseku Zgoše so se že začela in bodo predvidoma končana v dveh mesecih. Predračunska vrednost vzdrževalnih del na tem odseku je dobrih 323 tisoč evrov.

Mladi Belgijci v Bohinju

Tudi letos v Bohinj prihajajo skupine tabornikov iz tujine, ki kot prostovoljci priskočijo na pomoč lokalni skupnosti pri urejanju okolice. V treh tednih se je zvrstilo okoli sto petdeset mladih Belgijcev, ki so v Bohinj prišli v sklopu sodelovanja z Zvezo tabornikov Slovenije.

Marjana Ahačič

Stara Fužina – Gosti jih Triglavski narodni park, ki je konec tedna dvema skupina mladih v zahvalo podelil certifikate, ki jih bodo spominjali na trenutke, preživete v Triglavskem narodnem parku (TNP) in Bohinju.

Gre za tabornike iz tujine, ki se povežejo z Zvezo tabornikov Slovenije, že pred svojim prihodom v Bohinj pa izrazijo željo, da bi s svojim prostovoljnim delom prispevali k skupnosti, je pojasnila vodja Centra Triglavskega narodnega parka Bohinj Ana Marija Kunstelj. »V javnem zavodu Triglavski narodni park skupaj s taborniki, Občino Bohinj in Krajevno skupnostjo Stara Fužina - Studor najdemo najprimernejša dela, ki jih te skupine lahko opravijo ter so povezana z ohranjanjem narave in urejanjem okolja.«

»Najbolj me je presenetilo, ko sem videl, koliko je v Bohinju turistov, a zdaj vem, da jih je toliko zato, ker je Bohinj eden najlepših krajev v Sloveniji.«

Očistili so severno obalo jezera, pot na Vogar in okolico tamkajšnje koče ter ob pešpoti med Ribčevim Lazom in Staro Fužino pobirali smeti.

Odnesli več kot sto kilogramov smeti

Tako so čistili okolico Bohinjskega jezera in samo na severni obali pobrali več kot sto kilogramov smeti! Očistili so planinsko pot na Vogar, okolico tamkajšnje koče in obe razgledni mesti. Ob pešpoti iz Ribčevega Laza do Stare Fužine so pobirali smeti, skupine, ki so v Bohinju bivale prvi teden, pa so ob potoku Ribnica odstranjevale japonski dresnik.

»Ker so s svojo pomočjo občutno prispevali k urejenosti Bohinja in Triglavskega narodnega parka, smo jim v zameno omogočili različna doživetja, na primer vožnjo s turistično ladjico po Bohinjskem jezeru, ogled korit Mostnice in podobno. Večinoma so bili navdušeni nad okoljem, v katerem so bivali in so ga pomagali urejati. Prav tako se zavedajo, da so prispevali k varovanju narave. Za svoje poti po Bohinju so uporabljali organiziran javni prevoz in s tem dodatno dokazali svojo trajnostno naravnanost,« je še povedala Ana Marija Kunstelj.

Presenečen nad lepoto pokrajine

»Vreme je bilo lepo, pokrajina je neverjetna. Veliko zanimivih srečanj je za nami in tudi delo je bilo zelo pestro. Vmes smo imeli čas za pohode, vožnjo s kanuji in podobne zanimivosti. Najbolj me je presenetilo, ko sem videl, koliko je v Bohinju turistov,« je vtise strnil Guillaume Fery, član belgijske organizacije Taborniki iz Cineya. »A zdaj vem, da jih je toliko zato, ker je Bohinj eden najlepših krajev v Sloveniji,« je dejal.

Direktor TNP Tit Potočnik je ob podelitvi zahval izrazil zadovoljstvo nad posamezniki in skupinami, ki ponudijo svoj čas in energijo za skupno dobro, župan Bohinja Jože Sodja pa, da je prisotnost tabornikov iz tujine eden od dokazov, da mladi našo državo vidijo kot lepo in privlačno in jo kot tako želijo še naprej ohranjati. »Upamo, da se bodo v Bohinj še vrnili, morda ko bodo starejši in bodo s seboj pripeljali tudi svoje družine.«

Načini, da se izognemo sovraštvu

V soboto so na bistriškem klancu pri Naklem s spominsko slovesnostjo zaznamovali osemdeseto obletnico tragedije, ko so nemški okupatorji iz maščevanja usmrtili 59 talcev. Slavnostni govornik je bil predsednik Republike Slovenije Borut Pahor.

Maša Likosar

Bistrica pri Naklem – Grozovita dejanja so se v Bistrici pri Naklem zgodila julija leta 1942, ko so partizani napadli nemški avtomobil in v njem ubili dva nemška častnika. Še isti večer so Nemci požgali tri hiše v Bistrici, Rantovo, Jurčkovo in Petrovo, ter na domačijah postrelili devet moških iz teh hiš. Čez dva dneva so na bistriški klanec iz zaporov v Begunjah pripeljali še petdeset mož iz okoliških krajev in jih postrelili kot talce.

Slavnostni govornik na slovesnosti je bil predsednik Republike Slovenije Borut Pahor. »Odkar divja vojna v Ukrajini, spominske slovesnosti, kot je današnja, vsepovsod po naši domovini in zamejstvu doživljam drugače. Na novo se mi zastavlja vprašanje neizogibnosti vojne, vojne in miru,« je dejal Pahor in ob tem poudaril pomen ohranjanja in krepitve kulture spominjanja na grozote vojne in na vse plemenite izraze človečnosti, solidarnosti in vere v boljši svet. »Našim otrokom in vnukom moramo dati vedeti, da obstajajo načini, da se izognemo sovraštvu, ki naposled vodi v vojno,« je dodal. Spomnil je tudi na izkušnjo slovenskega naroda, ki je ob razglasitvi samostojnosti obranil svojo novonastalo državo, in dodal, da samo pravičen mir pomeni možnost za trajni mir. Izrazil je še upanje, da bo velika evropska ideja, ki temelji na spravi, spoštovanju, strpnosti in zgodovinski resnici, prevladala in bo zavarovala mir.

Predsednik Borut Pahor se je usmrčenim talcem poklonil s položitvijo venca. / Foto: Tina Dokl

Stan in Olio ter Samuel Blues

Jesenice – Na Jesenicah so prireditve v sklopu Poletja na Stari Savi v polnem razmahu. Po otroških poletnih igrarijah, ki so oživile trg na Stari Savi v soboto, je danes ob 20. uri v Kolpernu na sporedu Torkova kinoteka s komično dramo o prijateljstvu in ljubezni Stan in Olio. V petek ob 20. uri pa bo na trgu na Stari Savi koncert Samuela Bluesa.

Na Brniku padel julijski temperaturni rekord

Kranj – Na Letališču Jožeta Pučnika na Brniku so temperature v soboto dosegle nov julijski rekord, saj se je ogrelo na 37 stopinj Celzija. Prej je bila najvišja izmerjena temperatura v juliju 36,3 stopinje Celzija. Nov julijski rekord so v soboto zabeležili tudi v nekaterih drugih krajih, v Črnomlju so izmerili 39,4 stopinje Celzija, v Ljubljani za Bežigradom 37,9 stopinje in v Metliki 38,2 stopinje Celzija.

BUSCH VACUUM SOLUTIONS

NI BOLJ *pestre zaposlitve!*

Iščemo takojšnjo podporo za našo ekipo v Beljaku/Villachu (avstrijska Koroška) na naslednjih delovnih mestih:

Delavec v montažni delavnici (m/ž)
- polni delovni čas (38,5 ure na teden)
Plačilo se obračuna na podlagi kolektivne pogodbe na področju proizvodnje kovinskih izdelkov (plačna skupina 3), obenem je podjetje pripravljeno občutno prilagoditi svoje plačilo na podlagi kvalifikacij in izkušenj na tem področju.

Delavec na področju testiranja (m/ž)
- polni delovni čas (38,5 ure na teden)
Plačilo se obračuna na podlagi kolektivne pogodbe na področju proizvodnje kovinskih izdelkov (plačna skupina 3), obenem je podjetje pripravljeno občutno prilagoditi svoje plačilo na podlagi kvalifikacij in izkušenj na tem področju.

Pomočnik v montažni delavnici (m/ž)
- polni delovni čas (38,5 ure na teden)
Plačilo se obračuna na podlagi kolektivne pogodbe na področju proizvodnje kovinskih izdelkov (plačna skupina 3), obenem je podjetje pripravljeno občutno prilagoditi svoje plačilo na podlagi kvalifikacij in izkušenj na tem področju.

Servisni tehnik v industriji polprevodnikov (m/ž)
- polni delovni čas (38,5 ure na teden)
Plačilo se obračuna na podlagi kolektivne pogodbe na področju proizvodnje kovinskih izdelkov (plačna skupina 3), obenem je podjetje pripravljeno občutno prilagoditi svoje plačilo na podlagi kvalifikacij in izkušenj na tem področju.

Nabavni referent (m/ž)
- polni delovni čas (38,5 ure na teden)
Plačilo se obračuna na podlagi kolektivne pogodbe na področju proizvodnje kovinskih izdelkov (plačna skupina 2), obenem je podjetje pripravljeno občutno prilagoditi svoje plačilo na podlagi kvalifikacij in izkušenj na tem področju.

Posebne ugodnosti za zaposlene "Onboarding Bonus"

Bi radi postali del inovativnega in mednarodno dejavnega podjetja? Vaše prijave se veselimo na naslovu
jobs@buschsvg.at

Podrobne informacije o prostih delovnih mestih:
www.buschvacuum.com/at/de/company/career/

Busch Semiconductor Vacuum Group GmbH
Tiroler Straße 80, A-9500 Beljak/Villach
www.buschvacuum.com
+43 4242 51751 0

V spomin na požgano Kokro

Alenka Brun

Kokra – V spomin na tragični dogodek, ko je bila julija pred osemdesetimi leti požgana vas Kokra, ustreljeni domačini in talci ter ženske in otroci odpeljani v izgnanstvo, so pri spomeniku NOB ob cesti Preddvor–Jezersko pripravili svečanost, skozi katero je z vezno besedo krmarila Mirjana Črnac.

K spomeniku so Irena in Brane Rezman ter Andrej Krč položili venec, z minuto molka so prisotni počastili preminule. Ker bo letos decembra sto let od rojstva Karla Destovnika - Kajuha, so Marjana Podpeskar, Vilma Zavadlav in Polona Hribar recitirale njegove pesmi. Prisotne je nagovoril preddvorski župan Rok Roblek, ki je omenil tudi to, da mir ni samoumeven. Predsednik ZB za vrednote NOB Kranj Božo Janež je prebral delo Branka Dežmana Ponosna si vas Kokra. Kot slavnostni govornik je pred mikrofon stopil še predsednik Območne organizacije (OO) ZB za vrednote NOB Preddvor Franc Ekar. Zahvalil se je zbranim, da so se udeležili slovesnosti ob jubileju v spomin na tragedijo, črno poletje, ki so ga pred osemdeset leti doživeli v Kokri, ter nekaj besed namenil opisu takratnega dogajanja. Še posebej je pozdravil Kokrjane, ki skupaj z občino skrbno negujejo spominsko obeležje, slednji pa se je zahvalil za razumevanje tovrstne kulturne dediščine. Svečanost se je zaključila z besedami povezovalke, ki jih je zapisal France Prešeren: Žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat' dan, da koder sonce hodi, prepir iz sveta bo pregnan ...

Slavnostni govornik Franc Ekar, predsednik OO ZB za vrednote NOB Preddvor / Foto: Alenka Brun

Začeli sanacijo podpornega zidu

Strahinj – V naselju Strahinj je Občina Naklo začela sanacijo dotrajanega in poškodovanega podpornega zidu na enem od najožjih delov, pred tem so pridobili tudi potrebna soglasja in pravico graditi na sosednjih zemljiščih. Zaradi gradnje je na tem delu ceste popolna zapora, urejen pa je ustrezen obvoz. Po končani gradnji bo cesta primerno razširjena, prav tako bo v cesti vgrajena vsa potrebna infrastruktura. Predviden zaključek del je konec avgusta letos.

Ulična svetilka stanovalcem krati nočni spanec

Stanovalci večstanovanjskega bloka na Šempetrski ulici v Stražišču pri Kranju zahtevajo odstranitev letos postavljene ulične svetilke pred njihovim blokom.

Simon Šubic

Kranj – V kranjskem predmestju Stražišče so spomladi dogradili ulično razsvetljavo, kar pa ni razveselilo stanovalcev večstanovanjske stavbe na Šempetrski 32, 34 in 36, ki zahtevajo odstranitev ulične svetilke pod njihovimi okni. »Javna razsvetljava ponoči močno osvetljuje vse spalnice bloka in sosedove hiše z vrtovi. Menimo, da se nam s tem grobo posega v naš prostor, omejuje pravico do mirnega počitka v nočnem času. Noben od stanovalcev o tem ni bil ne obveščen ne povprašan, kaj šele, da je za takšno rešitev glasoval,« so med drugim zapisali v pobudi Krajevni skupnosti (KS) Stražišče, ki jo je podpisalo trinajst stanovalcev bloka in sosednje hiše.

Stanovalci stanovanjskega bloka na Šempetrski ulici 32, 34 in 36 v Kranju trdijo, da jim na novo postavljena ulična svetilka krati nočni spanec. / Foto: Simon Šubic

Pobudo predali občini

Predsednik KS Stražišče Jure Šprajc je potrdil, da so prejeli pobudo, a kot pravi, je investicijo vodila Mestna občina Kranj, ki je tudi določila lokacije novopostavljenih uličnih svetilk. »Pobudo smo zato predali v reševanje občini, kjer imajo strokovnjake. Tudi s podžupanom Robertom Nograškom sem že govoril o tem, da bo občina urejala to vprašanje. Po vasi sicer prejemamo večinoma pozitivne odzive na postavitev ulične razsvetljave, ne nazadnje smo v preteklosti tudi prejeli več pobud za njeno postavitev,« je dejal Šprajc.

Mestna občina Kranj je že poskrbela za zasenčenje moteče luči javne razsvetljave pred stanovanjskim blokom na Šempetrski ulici.

Luč so zasenčili

Z Mestne občine Kranj (MOK) so nam odgovorili, da je bila javna razsvetljava postavljena na predlog predsednika KS Stražišče ter Oddelka za mestni svet in krajevne skupnosti na MOK. »Zahteva po namestitvi luči javne razsvetljave je namreč prišla prav iz pobude stanovalcev Šempetrske ulice 32, 34 in 36, saj naj bi bila zaradi slabe vidljivosti v nočnem času ogrožena varnost stanovalcev oziroma prebivalcev Stražišča. To je potrdila tudi pristojna služba MOK. Pobuda se je uvrstila na prioritetni seznam investicijskega vzdrževanja,« so pojasnili. So pa sporočili, da so omenjeno luč javne razsvetljave pred dnevi že zasenčili.

Želijo tudi cestne grbine

Stanovalci omenjenega bloka so z isto peticijo zahtevali tudi postavitev cestnih grbin oziroma t. i. ležečih policajev in ukinitev avtobusnega prometa na cesti mimo bloka ter vrnitev v prvotno stanje dveh bližnjih občinskih travnikov, ki so si ju, tako so zapisali v peticijo, lastniki sosednjih vrstnih hiš prilastili za lastno uporabo.

Z MOK so odgovorili, da so na tem območju hitrost že omejili na 30 km/h, grbin pa praviloma pri taki omejitvi ne postavljajo, ker so skrajen ukrep, saj ovirajo kolesarje, povzročajo hrup 24 ur na dan, torej tudi motnje spanca ljudi v okolici, zlasti ob odprtem oknu. »Pri nižjih hitrostih pa jih ni mogoče postaviti, saj predpisi tega ne omogočajo,« so dodali.

Avtobusne linije po Šempetrski ulici MOK ne namerava ukiniti, saj bi v tem primeru avtobus v Stražišču izpustil tri postajališča, namenjena otrokom pa tudi starejšim in drugim (ranljivim) skupinam, ki uporabljajo javni prevoz, kar ocenjujejo za nesprejemljivo.

Glede ureditve stanja na dveh občinskih zemljiščih pa so na MOK povedali, da so stanovalci na okrajno sodišče vložili predlog za določitev pripadajočega zemljišča po zakonu o vzpostavitvi etažne lastnine na določenih stavbah in o ugotavljanju pripadajočega zemljišča. »Do odločitve sodišča MOK ne namerava vlagati javnih sredstev za spremembo navedenih travnikov,« so pojasnili.

Infrastruktura je osnova športa

V Kranju so sprejeli devetletno strategijo razvoja športa. Za cilj so si med drugim postavili nove športne dvorane in da bi otroci do dvanajstega leta spoznali 25 športnih panog.

Simon Šubic

Kranj – V Mestni občini Kranj imajo po novem tudi strategijo razvoja športa do leta 2030. »Zakonodaja sicer sprejema strategije ne zapoveduje, se nam pa zdi ta dokument koristen za pripravo letnega programa športa in proračunov za prihodnja leta,« je pojasnila Tanja Hrovat, vodja urada za družbene dejavnosti. Strategija med drugim določa cilje in naloge na področju športa, izvajanje nacionalnega in občinskega programa in višino finančnih sredstev, namenjenih športu.

Med zastavljenimi cilji je tudi ureditev ustrezne športne infrastrukture, pri čemer so v strategijo zapisali nove prostore za atletiko, hokej, košarko, odbojko, plezanje, rokomet, tenis, borilne športe, smučanje, pokrito letno kopališče, velodrom, igrišče za odbojko na mivki, nogometna igrišča z umetno travo, teniška igrišča, dodaten bazen, koloparke, obnovljene skakalnice, pohodno-tekaške in turno-kolesarske poti, hotel in apartmajsko naselje.

»Vsekakor je osnova športu ustrezna infrastruktura, ki omogoča razvoj športnih panog. Postavili smo si kar visoke cilje, torej da bi za številne športne panoge zagotavljali ustrezne prostorske pogoje. Šport se v Kranju že zelo dobro razvija, imamo veliko klubov, veliko športnikov, premalo pa športnih dvoran, tako da smo si postavili visoke cilje. Ampak bolje je, da imamo visoke cilje in jih malo manj dosežemo, kot prenizke in se zadovoljimo z manjšim. Za razvoj športa bi bilo koristno imeti tudi namestitve v Športnem parku Kranj, kar bi omogočalo tudi priprave športnikov iz drugih regij,« je dejala Hrovatova.

Sodeč po strategiji v Kranju stremijo tudi k povečanju proračunskih sredstev za sofinanciranje športnih društev in klubov, sofinanciranju vsaj 35 trenerjev (trenutno jih sofinancirajo 14), povečanju vpisa otrok in odraslih športnikov v športne klube ter tesnejšemu povezovanju in sodelovanju klubov.

V strategijo so tudi zapisali, da bo do 12. leta vsak otrok spoznal 25 športnih panog, ustanoviti želijo športno klubsko akademijo, nacionalne in regijske športne centre. Med cilji so še počitniški programi v športnih parkih po krajevnih skupnostih in osnovnošolskih igriščih ter telovadnicah, medgeneracijsko sodelovanje, krepitev zdravega življenjskega sloga občanov, promocija zdravja delovno aktivne populacije, zdrav telesni/gibalni razvoj otrok in mladine, zdravo in aktivno staranje. Organizirati želijo tudi velike mednarodne prireditve, zgodovino kranjskega športa pa predstaviti v muzeju športa.

Avgusta začetek gradnje

Na podlagi julija podpisane pogodbe med Občino Škofja Loka in izbranim ponudnikom gradbenih del bodo v prvih dneh avgusta začeli rekonstrukcijo in nadzidavo Osnovne šole s prilagojenim programom (OŠPP) Jela Janežiča.

Mateja Rant

Škofja Loka – Z naložbo v rekonstrukcijo OŠPP Jela Janežiča in gradnjo nadzidka, s čimer bodo pridobili dodatnih tisoč kvadratnih metrov površin, bodo omogočili delovanje šole na enem mestu ter zagotovili ustrezno velike in sodobno opremljene učilnice, je pojasnil višji svetovalec na oddelku za družbene dejavnosti Občine Škofja Loka Alojz Bogataj. To bo po njegovem prepričanju prispevalo k dobremu počutju učencev in učiteljev ter zagotovilo možnost kakovostnega vzgojno-izobraževalnega dela tudi v prihodnosti. »Omogočena bo večja fleksibilnost dela, ki posledično zagotavlja celostni pristop k učenju.« Naložba bo po pogodbi vredna 2,3 milijona evrov, končana pa naj bi bila v dobrem letu, tako da pričakujejo, da se bo septembra prihodnje leto pouk že začel v razširjeni in popolnoma prenovljeni šoli.

Šola se zaradi povečanega vpisa že nekaj let sooča s prostorsko stisko, med drugim ima ta čas svoje prostore kar na štirih različnih lokacijah.

Največja investicija

»Omenjena naložba predstavlja največjo javno investicijo na področju izobraževalnih in družbenih dejavnosti v naši občini v naslednjih dveh letih,« je ob tem poudaril Alojz Bogataj in dodal, da so bile ustanoviteljice šole – poleg Občine Škofja Loka so to še občine Gorenja vas - Poljane, Medvode, Železniki in Žiri – uspešne na javnem razpisu ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, na katerem so pridobile dobrih 765 tisoč evrov nepovratnih sredstev. »Preostala sredstva bodo občine ustanoviteljice zagotovile v okviru rednih proračunov.« OŠPP Jela Janežiča obiskujejo predvsem učenci iz občin ustanoviteljic, vanjo pa je vključenih še nekaj otrok iz občine Vodice in mestne občine Kranj. Šola se zaradi povečanega vpisa že nekaj let sooča s prostorsko stisko, med drugim ima ta čas svoje prostore kar na štirih različnih lokacijah, je še razložil Bogataj in dodal, da je glavni namen investicije na eni lokaciji zagotoviti zadostne in sodobne prostorske kapacitete ter kar najbolj ustrezne pogoje za izvajanje šolske in terapevtskih dejavnosti. »Umestitev celotne dejavnosti zavoda na enotni lokaciji bo posledično pomenilo lažjo organizacijo dela ter učinkovitejše in učencem prijaznejše izvajanje programa, pa tudi racionalizacijo stroškov poslovanja.«

Avgusta se bo začela rekonstrukcija in nadzidava Osnovne šole Jela Janežiča. / Foto: Gorazd Kavčič

Tudi sodobna knjižnica

Z rekonstrukcijo šole in novim nadzidkom bodo pridobili dodatne prostore za matične in predmetne učilnice, pa tudi učilnico za tehniko in tehnologijo ter glasbeno učilnico. Uredili bodo še sodobno šolsko knjižnico v drugem nadstropju, do kamor bodo po novem lahko dostopali tudi z dvigalom, in novo računalniško učilnico. »Nove učilnice za posebni program bodo opremljene z ustrezno opremo za prilagojeni pouk in praktično delo, spodnje matične in predmetne učilnice pa bodo dobile neposredni dostop v atrij,« je razložil Bogataj. V nadzidku bodo še dodatne garderobe in sanitarije za učence, na novo bodo urejeni sodobni prostori za individualno delo in soba za razgovore s starši. »Prostorsko stisko močno občutijo tudi zaposleni, ki bodo z novimi funkcionalnimi prostori pridobili konferenčni prostor in potrebne kabinete,« je še dejal Bogataj.

SPLOŠNA BOLNIŠNICA JESENICE, CESTA MARŠALA TITA 112, JESENICE

Za čezmejno sodelovanje v primeru množičnih nesreč

Z zaključno konferenco na Bledu se je prejšnji teden končal dve leti in pol trajajoči projekt, v katerem je sodelovalo šest projektnih partnerjev. Trije na italijanski in trije na slovenski strani. Vodilni partner projekta je AZIENDA ULSS 3 SERENISSIMA iz Mester, drugi projektni partnerji so SPLOŠNA BOLNIŠNICA IZOLA, SPLOŠNA BOLNIŠNICA JESENICE, COMUNE DI VENEZIA, AZIENDA SANITARIA UNIVERSITARIA GIULIANO ISONTINA iz Trsta in ZDRAVSTVENI DOM OSNOVNO VARSTVO NOVA GORICA.

Cilj projekta, ki ga je v okviru programa Interreg V-A Italia Slovenija 2014–2020 iz Evropskega sklada za regionalni razvoj sofinancirala EU, je bil okrepiti učinkovito delovanje nujne medicinske pomoči, predvsem v primeru množičnih nesreč, vanj pa so bile povezane tri bolnišnice, ki delujejo na območju ob meji.

»Cilj projekta je ustvariti sodelovanje med italijanskimi in slovenskimi partnerji, da bi skupaj lahko bolje upravljali dogodke večjih razsežnosti bodisi na slovenskem bodisi na italijanskem območju,« je cilj projekta povzel **dr. Biagio Epifani** iz (AZIENDA ULSS 3).

Dr. Biagio Epifani, vodja projekta NEX AID (Azienda ULSS 3 Serenissima)

Peter Golob, dr. med, spec., predstojnik Urgentnega centra SB Izola

Direktor SB Jesenice, Mark Toplak, MBA

Podpis sporazuma: direktor SB Izola, mag. Radivoj Nardin in generalni direktor ASU-GI dott. Antonio Poggiana

»Da bi lahko presegli razlike, ki obstajajo zaradi predpisov ali načinov vodenja takšnih nesreč v obeh državah, smo ustanovili skupine, ki so skupaj pripravile protokole, ki – kolikor je mogoče – poenotijo delovanje na tem področju in s tem omogočijo boljše razumevanje in večjo učinkovitost.«

S tem namenom sta ob koncu projekta tržaška zdravstvena ustanova (ASU GI) in Splošna bolnišnica Izola podpisali sporazum o sodelovanju italijanske bolnišnice z izolsko prav v primeru množičnih nesreč.

»Gre za tri protokole: prvi je protokol aktivacije pomoči sosednje bolnišnice v primeru množične nesreče, drugi je protokol komunikacije, tretji pa protokol o minimalnem standardu oskrbe in poročanja o obolelih in poškodovanih, ki bi bili kandidati za premestitev v sosednjo bolnišnico,« je pojasnil **Robert Golob, dr. med., spec., predstojnik Urgentnega centra SB Izola.**

V okviru projekta so ob tem v vseh treh bolnišnicah izvedli izobraževanja in pripravili dve vaji, v Zdravstvenem domu Nova Gorica in v Benetkah pa izvedli vaji, ki sta preverili pripravljenost za upravljanje množične nesreče na slovenskem in italijanskem območju, je še povedal. Dejal je, da si v Izoli želijo nadaljnjega tesnejšega sodelovanja z italijansko bolnišnico, ta je ne nazadnje od njih bistveno manj oddaljena kot ljubljanski UKC, s katerim sodelujejo sicer. »Nekatere bolezni so tako časovno občutljive, da razlika med 40 in 120 kilometri transporta pomeni tudi bistveno razliko v izidu zdravljenja. Tako se že dogovarjamo o tem, da bi paciente s kapjo pošiljali v tržaško bolnišnico Cattinara in ne v Ljubljano. To bi za naše paciente pomenilo veliko prednost.

»Množične nesreče se dogajajo, pa če si še tako želimo, da se ne bi. To je dejstvo. V praksi pa se je tudi že pokazalo, da potrebe po čezmejnem sodelovanju zagotovo obstajajo,« je poudaril tudi **direktor Splošne bolnišnice Jesenice Mark Toplak**. »Ne zgolj ob množičnih nesrečah, tudi ko smo jeseni 2020 nepričakovano postali covidna bolnišnica in nismo vedeli, kaj se bo zgodilo s kapacitetami urgentnih postelj, smo se že pogovarjali z bolnišnicama v Beljaku in Celovcu, kjer bi nam lahko pomagali, če bi bilo treba,« je pojasnil.

Izrazil je zadovoljstvo, da so v Splošni bolnišnici Jesenice kot partnerji v projektu prišli do novih znanj, kot bistveni dosežek projekta pa tudi on vidi prav vzpostavljene protokole sodelovanja. Na ta način, poudarja, je takrat, ko pride do potreb ali izrednih razmer, popolnoma jasno, na kakšen način izpeljati tako delovanje kot komunikacijo.

»Bolnišnici sta sporazum že podpisali. Zdaj je vrsta na vladi, da to uredi tudi na meddržavnem nivoju,« je še dejal Toplak.

Pomni, dolina!

Ob Plečnikovem spomeniku v Dolenji vasi je potekala tradicionalna slovesnost.

Jure Ferlan

Dolenja vas – Združenje borcev za vrednote NOB Škofja Loka je minulo soboto pripravilo tradicionalno slovesnost Pomni, dolina! v spomin na ustanovitev Prešernove brigade, slovenski odpor in žrtve okupatorja.

Prireditev je potekala ob spomeniku v Dolenji vasi, ki ga je načrtoval Jože Plečnik in je postavljen na mestu, kjer je okupator 19. julija 1943 ustrelil 19 talcev iz begunjskih zaporov. Pod strešno konstrukcijo je ohranjenih pet kolov, ob katere so bili talci privezani. Zbrane je nagovoril župan Občine Železniki Anton Luznar, ki je obudil spomin na medvojne dogodke v Selški dolini, napovedal pa je tudi skorajšnji začetek obnovitvenih del na Plečnikovem spomeniku, ki naj bi bil ena njegovih najlepših stvaritev v naravi.

Slavnostni govornik je bil Aljaž Verhovnik. / Foto: Gorazd Kavčič

Partizani veliko žrtvovali

Slavnostni govornik je bil Aljaž Verhovnik, generalni sekretar Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije, ki je povedal, da je treba govoriti o žrtvah vojne, da bi tudi mlajši rodovi vedeli, da življenje v samostojni Sloveniji ni samoumevno. Poudaril je še, da je partizansko gibanje Slovenijo postavilo na zemljevid Evrope in da so partizani za svobodo veliko žrtvovali, zato si zaslužijo večen spomin.

Kulturni program

V kulturnem programu na slovesnosti so z branjem, petjem in igranjem domoljubnih in partizanskih pesmi sodelovali člani KUD France Koblar Železniki, Harmonikarski orkester Železniki in akademski glasbenik baritonist Tone Habjan, ki ga je z orglicami spremljal Miro Božič.

Prireditev je potekala ob spomeniku v Dolenji vasi, ki ga je načrtoval Jože Plečnik. / Foto: Gorazd Kavčič

Obnova vodovoda na Zduši je zaključena

Kamnik – Občina Kamnik se je v začetku leta lotila prenove dotrajanega vodovodnega omrežja v naselju Zduša – od glavne ceste Mekinje–Godič pa vse do prvih hiš v Godiču. Gradbena dela so se v teh dneh zaključila, naložba pa je zajela obnovo 550 metrov vodovodnega omrežja in prenovo 550 metrov cestišča, ki je dobilo nov asfalt. Ob brežini so izvedli tudi podporni zid z zaščitno ograjo in uredili odvodnjavanje.

Umrl je častni občan Jože Pogačnik

Domžale – V 106. letu starosti je umrl častni občan Občine Domžale Jože Pogačnik, dolgoletni direktor Tosame in nekdanji predsednik Skupščine občine Domžale ter nosilec drugih pomembnih funkcij v lokalni skupnosti. Žalna seja je bila v petek, 22. julija.

Alge v Planšarskem jezeru že več let kosijo

Na Jezerskem se že več let soočajo s prekomernim razraščanjem alg v Planšarskem jezeru. Problematiko blažijo s košnjo alg, trajnejše rešitve pa očitno še ni blizu. Jezero ni statusno urejeno in nima upravljavca, leži pa na zasebnem zemljišču.

Ana Šubic

Jezersko – Jezersko velja za turistični biser, njegovo podobo pa ta čas kazijo alge na gladini Planšarskega jezera. »Obupno je,« priznava župan Jezerskega Andrej Karničar in dodaja, da se s problematiko razraščanja alg v jezeru zagotovo soočajo že kakih sedem let. »V začetku je bilo cvetenja manj, sedaj pa vsako leto več,« je pristavil. Problematiko se že leta trudi blažiti Gostišče ob Planšarskem jezeru, in sicer s košnjo alg, trajnejše rešitve pa očitno še ni blizu. Jezero ni naravno vodno javno dobro, saj je nastalo z umetno zajezitvijo potoka Jezernica in je na zasebnem zemljišču v lasti Petra Virnika. »Jezero ni odmerjeno, nima nekega pravnega statusa in tudi ne upravljavca. Sedaj, ko je napolnjeno z vodo, je voda od države, a pravijo, da nimajo pristojnosti. Ko ni vode, pa je to pašnik v lasti kmeta. Zadeva je zapletena in se ne premakne nikamor z mrtve točke,« je razložil Karničar in dodal, da občina nima nobene pristojnosti.

Podobo Planšarskega jezera v poletnih dneh kazijo cvetoče alge na gladini. / Foto: Ana Šubic

Sanacija bi bila draga

Aleš Petek iz omenjenega gostišča se je s posebnim čolnom, predelanim v kosilnico, tudi v tem poletju že trudil s košnjo alg. Zaradi težav s kosilnico je še ni končal, upa pa, da mu bo do Ovčarskega bala sredi avgusta uspelo pokositi najbolj vidne dele jezera. Pri strokovnih institucijah so se že pred leti zanimali tudi glede ukrepov za trajnejšo rešitev. Kot je pojasnil župan, se je pokazalo, da bi bilo verjetno najbolje v času, ko je voda zelo nizka oz. jezero presahne, odstraniti zgornjo plast in s tem tudi koreninski sistem. »Kdo bo to naredil in na čigave stroške, pa je vprašanje za milijon dolarjev. Stroški bi bili astronomski,« je povedal Karničar in dodal, da bi bila ob posegu potrebna previdnost, da ne bi poškodovali plasti, ki zadržuje vodo.

Lastnik zemljišča Peter Virnik je pojasnil, da so z Alešem Petkom dogovorjeni, da rastline v jezeru pokosi in tako vsaj malo polepša njegovo podobo. »Verjetno pa se bomo morali sprijazniti s tem, da narava po svoje oblikuje podobo,« je pristavil. Glede možnosti trajnejše sanacije z odstranitvijo mulja in poglobitvijo jezera je povedal, da je to predvsem vprašanje interesa. »V mojem interesu vzdrževanje jezera zagotovo ne more biti,« je dejal Virnik in spomnil, da ima površine ob jezeru v najemu gostišče, ki mu je v interesu, da je jezero lepo, čisto in urejeno, prav tako tudi Občini Jezersko. Glede statusne ureditve jezera je dejal, »da bomo nekaj uredili, če ne mi, pa naši potomci«. Opozarja pa, da bi bilo še pred tem treba urediti status dostopne poti od državne ceste do jezera, saj poteka po njegovem zemljišču, ki ga je – tako kot lokacijo Planšarskega jezera – njegova družina dobila z denacionalizacijo, ter poleg tega poskrbeti za urejeno parkiranje, saj obiskovalci pogosto parkirajo v naravnem okolju.

Čoln, predelan v kosilnico, s katero že več let kosijo alge / Foto: Aleš Petek

Problematiko se že leta trudi blažiti Gostišče ob Planšarskem jezeru, in sicer s košnjo alg, trajnejše rešitve pa očitno še ni blizu.

Strokovne službe pojasnjujejo

Na Direkciji RS za vode so razložili, da Planšarsko jezero predstavlja vodno površino, ki pa je na zasebnem zemljišču in tako ni v njihovem upravljanju; pa tudi da je razraščanje alg posledica naravnih razmer v poletnih mesecih: nizkih pretokov vode in posledično nizkega vodostaja v jezeru ter visokih temperatur vode, kar ustvarja ugodne razmere za intenzivno rast alg. »K temu pripomore tudi vnos hranil, ki jih voda izpira iz gnojenih kmetijskih površin,« so dodali in še da bi bilo morda smiselno pristopiti k statusni ureditvi jezera, po kateri bi se določil njegov upravljavec, ki pa bi bil soočen z enakimi naravnimi danostmi.

»Planšarsko jezero je umetnega nastanka in nima visokega naravovarstvenega pomena,« pravi vodja kranjske območne enote Zavoda RS za varstvo narave Sonja Rozman. Povedala je tudi, da so v jezeru opazili alge, a bi bile za določitev vrste potrebne specialne raziskave in laboratorij, s katerim pa ne razpolagajo. »Ker ne vemo, za katero vrsto gre, tudi ne poznamo vzroka. Lahko gre za naraven pojav, lahko pa bi k temu prispevale tudi človekove aktivnosti v okolici jezera in v njem. Za dolgoročno rešitev bi bilo treba raziskati vzroke in jih odpraviti, če je to mogoče,« je pojasnila.

Na Agenciji RS za okolje s problematiko pojavljanja alg v Planšarskem jezeru niso seznanjeni. Jezero namreč ni v programu državnega monitoringa kakovosti jezer, saj so vanj skladno z zakonodajo vključena le jezera s površino, večjo od pol kvadratnega kilometra. S fotografij, ki smo jim jih posredovali, so ocenili, da je prišlo do intenzivne razrasti nitastih zelenih alg in makrofitov, kar je verjetno posledica prisotnosti obilice hranil in visokih temperatur, za določitev vrst pa bi bila potrebna analiza pod mikroskopom.

Grajsko gostišče po kamniško

Gostišče na Starem gradu, ki je v lasti občine, ima novega najemnika, ta pa vrsto idej in predlogov, kako to priljubljeno izletniško točko nad Kamnikom še bolj oživiti. »Dajmo Kamniku kamniško,« poudarja najemnik Damjan Gaberšek.

Jasna Paladin

Kamnik – Stari grad nad Kamnikom je priljubljena izletniška točka, le nekaj minut stran od središča mesta, od koder se razlega izjemen razgled na kamniške hribe vse do Polhograjskega hribovja in Julijskih Alp. Vzpon po planinski poti ni daljši od pol ure, do vrha pa vodi tudi asfaltirana cesta.

»Moja vizija je, da dajmo Kamniku kamniško, zato bom ponujal različne kulinarične izdelke iz Kamnika in okolice.«

Najemnik Grajskega gostišča Damjan Gaberšek (na sredini) v družbi župana Mateja Slaparja (levo) in v. d. direktorja Zavoda za turizem in šport Kamnik Luke Svetca / Foto: Jasna Paladin

Na grad, ki se prvič omenja leta 1207 in tako sodi med najstarejše gradove na vzhodnem Gorenjskem, že več stoletij spominjajo le ruševine, je pa na vrhu gostišče v občinski lasti, v katerem se je v preteklih desetletjih zamenjalo že več najemnikov. Zadnji je vztrajal pet let, konec junija pa je Zavod za turizem in šport Kamnik sklenil novo najemno pogodbo, tokrat z Domžalčanom Damjanom Gaberškom. Ta v Kamniku že ima gostinski lokal Dajzi.

Hrano bodo stregli vsak dan

»Kot sem se odločil rešiti spodnji lokal v mestu, sem se odločil rešiti tudi tega na Starem gradu. Iskal sem lokal nekje višje, tudi na Veliko planino sem želel, a se je pokazala priložnost za Stari grad in odločil sem se poskusiti. Zdi se mi, da moji predhodniki niso šli v pravo smer, želim si, da bi sam šel. Še enajst let imam do upokojitve in v tem času si iz Starega gradu želim narediti tisto, kar si Kamnik zasluži. Moja vizija je, da dajmo Kamniku kamniško, zato bom ponujal različne kulinarične izdelke iz Kamnika in okolice,« nam je povedal izkušeni gostinec, ki je z Zavodom za turizem in šport Kamnik sklenil najemno pogodbo za nedoločen čas, ob tem pa tudi odkupil večino kuhinjske opreme.

Pogoji na Starem gradu so poslovanje dobri, saj sta dve etaži stavbe celovito prenovljeni, prav tako občina v vseh letnih časih skrbi za cesto in parkirišče, a obiskovalce bo treba prepričati in privabiti.

Kot nam je povedal Damjan Gaberšek, bo hrano stregel vsak dan, tudi jedi, ki jih poznamo kot Okuse Kamnika, znan pa je tudi po svoji kavi, ki jo v Italiji pražijo po njegovi recepturi. Gostišče bo odprto vse dni v letu, v njem pa so dobrodošli tako obiskovalci, ki se gor pripeljejo z avti, in kolesarji kot tudi pohodniki, ki pridejo po pešpoti. Tiste, ki se bodo v letu dni na Stari grad peš povzpeli največkrat, bo tudi nagradil.

Stavi na tesno sodelovanje z občino in Zavodom za turizem in šport Kamnik, tudi pri organizaciji dogodkov, želi pa si, da bo čim prej odprta tudi razgledna ploščad, ki bo na Stari grad privabila še več obiskovalcev. Latnik razgledne ploščadi še vedno čaka na sprejetje občinskega prostorskega načrta, zato je objekt še vedno zaprt. Med svojimi gosti si želi tako domačinov kot turistov, zato si v prihodnje v zgornjem nadstropju želi urediti tudi prenočišča.

Spomin na vstajo

Člani Združenja borcev za vrednote NOB Kamnik - Komenda in Občina Kamnik so tudi letos pripravili srečanje ob spomeniku pri Titanovi brvi in se tako spomnili prvih dveh žrtev druge svetovne vojne na Kamniškem.

Jasna Paladin

Kamnik – Spomenik pri Titanovi brvi je posvečen borcema Kamniške čete Dominiku Mlakarju in Antonu Miklavčiču, ki se ju Kamničani spominjajo kot prvi žrtvi druge svetovne vojne v občini. Vstaja na Kamniškem se je začela 27. julija 1941.

Zbrane na slovesnosti so letos nagovorili predsednica krajevnega odbora ZB NOB Kamnik Alenka Jevšnik, župan Matej Slapar in slavnostni govornik poslanec Državnega zbora Republike Slovenije dr. Martin Premk. »Marsikdo ima danes pomisleke glede pomena in smisla organizacije, kakršna je zveza borcev. Češ da je druga svetovna vojna daleč nazaj, večina njenih udeležencev že pokojnih, mi pa, ki smo danes člani zveze, pa da se zavzemamo za nekaj, kar je preživeto. Najodločneje zavračam vse te pomisleke in poudarjam, da bomo svoje aktivnosti še okrepili, in to s ponosom in častno,« je odločna Alenka Jevšnik, slavnostni govornik pa je opozoril na problematiko potvarjanja zgodovinskih dejstev. »Sovraštvo se začne z lažmi in hujskanjem, zato ne smemo dopustiti, da se dogodki iz druge svetovne vojne zlorabljajo v politične namene in se o tem laže. Samo partizani so se borili proti okupatorju in samo osvobodilna fronta je ustanovila slovensko državo. To smo dolžni vsem, ki so se borili in so dali življenja za naš narod,« je poudaril Premk.

Zaradi vročine se je na slovesnosti letos zbralo nekoliko manj ljudi kot pretekla leta. / Foto: Jasna Paladin

Nagrada za domžalsko hišo

Eno od nagrad slovenske javnosti v izboru OHS Awards 2022 je prejela družinska hiša, ki stoji v središču Domžal.

Jasna Paladin

Domžale – Nagrada OHS AWARD je prva slovenska nagrada po izboru najširše javnosti najboljšim realiziranim objektom in zunanjim ureditvam ter njihovim avtorjem, naročnikom in izvajalcem. Letos je bilo oddanih več kot 2500 glasov, med skoraj šestdesetimi nominiranimi objekti, ki jih je v program uvrstila strokovna žirija, pa je javnost v kategoriji zasebnih objektov nagradila hišo MM, ki stoji v središču Domžal in je bila pred prenovo ena redkih še ohranjenih tipičnih hiš v naselju.

Arhitekti so s prenovo ohranili identiteto stare stavbe in ji vdahnili novo življenje.

Nagrajena hiša MM v središču Domžal

Načrte za prenovo so izdelali v družbi a202 arhitekti.

»Arhitekti so s prenovo ohranili identiteto stare stavbe in ji vdahnili novo življenje s sodobnimi funkcionalnostmi. Pri prenovi so notranjost hiše izčistili in obdržali elemente, ki ohranjajo ambient stare zgradbe. Novi posegi so odmaknjeni od starih zidov in se od njih ločijo tudi po materialnosti. Hiša predstavlja dober primer alternativnega in finančno primerljivega pristopa k prenovam hiš, ki je dolgoročno vzdržen,« so podeljevalci zapisali v obrazložitvi, objekta pa so veseli tudi Domžalčani na čelu z županom Tonijem Dragarjem. »Ravnikarjeva, naša soseda ob občinski stavbi in neposredni bližini gasilskega doma PGD Domžale-Mesto, sta hišo gradila z občutkom in odgovornostjo in nam vsem pokazala, kako je lahko dom funkcionalen, privlačen, ima dušo in se zaveda identitete prostora,« je lastnikoma svoj poklon izrazil župan.

Gorenjski skavti na taboru

Pretekli teden se je približno 650 skavtov iz vse Gorenjske zbralo na šestem tradicionalnem taboru Kvajdej, ki je potekal v okolici Naklega. Osrednja tema letošnjega tabora so bile gorenjske legende.

Maša Likosar

Naklo – Kvajdej je regionalni skavtski tabor, ki je namenjen vsem skavtom med 11. in 15. letom starosti z območja Gorenjske in od leta 1997 tradicionalno poteka vsakih pet let. Letošnje, šeste izvedbe se je udeležilo nekaj več kot petsto otrok in 150 voditeljev z osebjem in tabornim vodstvom. Kot je pojasnila sokoordinatorka Manja Primožič, je tabor vsakokrat bolje obiskan, letos se ga je udeležilo dvesto otrok več kot zadnjega tabora pred petimi leti.

Tabor, ki so ga poimenovali Kvajdej 2022 – Kvajdej, legende?!, je potekal na večjem travniku v bližini Naklega, kjer so v ta namen postavili šotore, kuhinjo, umivalnico, taborni vhod, jambor za zastavo in druge zgradbe. »Travnik nam je prijazno odstopila skupina šestih kmetov. Prostor za tako veliko množico je namreč precej težko najti, a z vztrajnostjo nam je uspelo,« je povedal sokoordinator Andrej Čuk.

Gorenjske legende

Otroci so na taboru sledili ustaljenemu urniku, dneve so popestrili z različnimi delavnicami in aktivnostmi v naravi. Ob 7. uri je bila budnica, po zajtrku je sledilo ocenjevanje šotorov in osebne higiene. Ob 9. uri je bil uradni kvadrat s skupno molitvijo, skavtskimi zakoni in petjem treh himn – skavtske himne, državne himne in himne tabora. V osrednjem programu so otroci spoznavali legende z območja Gorenjske in iz njih skušali potegniti bistvo za svoje življenje ter se naučiti, kako lahko tudi oni postanejo legende. Med drugim so se seznanili z legendami o napadih Turkov na Gorenjsko, o zlatorogu in ajdovski deklici. En dan so se podali tudi na pot preživetja, kjer so morali uspešno opraviti enajst nalog.

«Otroke učimo, da je treba biti odgovore, pošten, vključujoč in odprt do predlogov drugih. Med drugim jih naučimo preživetja v naravi s poudarkom na rokovanju z ognjem. V tem tednu sicer nismo kurili zaradi velike požarne ogroženosti,« je povedal Čuk in dodal, da so se spopadali tudi z veliko vročinsko obremenitvijo. »Zato smo izredno hvaležni lokalnim gasilcem, ki so nam dostavljali vodo, tako pitno kot tudi vodo za pomivanje posode. V bližini je reka Sava, kjer smo se umivali, kasneje pa je bila zelo priročna za ohlajanje v teh vročih dneh.« Primožičeva je ob tem še dodala, da otroke pripravijo na življenje. »Soočijo se z nepredvidljivimi situacijami, kjer iščejo rešitve in možnosti preživetja,« je dejala. Načelnik slovenskih skavtov Nejc Kurbus je še povedal, da je osnovni namen skavtske vzgoje prispevati k polnemu telesnemu, duševnemu, duhovnemu in družbenemu razvoju otrok in mladih, da bodo lahko postali trdne osebnosti, odgovorni ljudje, državljani in kristjani. Neformalne vzgojno-izobraževalne dejavnosti izvajajo s pomočjo skavtske metode, ki je, kot je povedal Kurbus, v svetu priznana kot ena najučinkovitejših neformalnih vzgojnih metod za vzgojo samostojnih in enakopravnih ljudi.

Tabor so sklenili v nedeljo s skupno sveto mašo, ki jo je daroval pater Miroslav Pavšek, tudi duhovni asistent na taboru. Podelili so nagrade za tekmovanje dobrote prijateljstva, kjer so otroci morali navezati stik in spoznavati skavte zunaj svojih čet.

Spoznali nove prijatelje

Iza Zupanc iz Železnikov je dejala, da na taboru lahko spoznaš veliko novih ljudi. »Teden dni živiš v naravi, kar je izjemna izkušnja, najbolj všeč pa mi je bila pot preživetja,« je povedala Tudi Zala Habjan iz Selc je dobila nove prijatelje. »Doma težje navežem stik z novimi ljudmi, tu pa je vzdušje tako sproščeno, da lahko brez zadržkov pristopiš do tistih, ki jih ne poznaš,« je povedala; in še: »Cel teden je bilo precej vroče, zato je bilo zelo fino, da smo bili blizu Save, kjer smo se lahko ohladili.«

Noel Milost iz Kranja pa je dejal: »Na taboru je res veliko ljudi, družba je izvrstna. Zvečer smo plesali, peli, se zabavali. Zjutraj je bilo morda malce težje vstati, a vseeno zbereš energijo in greš v nov dan, saj veš, da te čaka veliko novih zanimivih doživetij.« Janez Novak iz Kranja pa se je pri skavtih naučil kuhati in plesati. »Hrana je bila zelo okusna, med drugim smo jedli dunajske zrezke in pire krompir ter golaž,« nam je zaupal.

Marjeti Zdešar iz Preske pa je bila všeč sproščenost. »Lahko sem se pogovarjala in družila z vsakim skavtom. Dobila sem nekaj novih prijateljev, s katerimi se bom družila tudi po taboru. Zanimive so bile legende, ki so bile predstavljene na zabaven način. Med težjimi opravili pa je bilo morda postavljanje samega bivalnega prostora,« je povedala.

Andrej Čuk, Manja Primožič in Nejc Kurbus / Foto: Tina Dokl

Gorenjski skavti so teden dni preživeli v naravi. / Foto: Tina Dokl

Mladi so se spoznavali in sklepali nova prijateljstva. / Foto: Tina Dokl

Tabora se je udeležilo približno 650 skavtov. / Foto: Tina Dokl

Dneve so si popestrili z različnimi aktivnostmi v naravi. / Foto: Tina Dokl

Do ležišča v planinski koči s klikom

V nekaterih planinskih kočah v Sloveniji si lahko od leta 2020 rezervacijo nočitev uredite udobno in hitro po spletu. V sistem je vključenih šestnajst planinskih koč, število pa se bo še povečalo, saj prinaša številne prednosti tako planincem kot oskrbnikom koč.

Jasna Paladin

Kranj – Rezervacijski sistem za planinske koče je prilagojen na posebno obratovanje planinskih koč in je drugačen kot klasični rezervacijski sistemi. Lastniki sistema, ki ga je pred dvema letoma uvedla tudi Planinska zveza Slovenije (PZS), so planinske zveze Avstrije, Južne Tirolske, Nemčije in Švice, za planinske koče pa je prostovoljen.

Trenutno je v njem tudi šestnajst planinskih koč v slovenskih gorah, in sicer: Aljažev dom v Vratih, Cojzova koča na Kokrskem sedlu, Dom na Komni, Dom Planika, Kamniška koča na Kamniškem sedlu, Koča na Doliču, Koča na Planini pri Jezeru, Koča pod Bogatinom, Koča pri Triglavskih jezerih, Pogačnikov dom na Kriških podih, Poštarski dom na Vršiču, Triglavski dom na Kredarici, Vodnikov dom na Velem polju, Zasavska koča na Prehodavcih, Valvasorjev dom pod Stolom in Roblekov dom na Begunjščici, na PZS pa pričakujejo, da se bo seznam že v kratkem povečal še za štiri priljubljene koče v Julijskih Alpah. Do rezervacijskega sistema lahko dostopate na spletni strani PZS.

Za izvedbo rezervacije morate pri večini planinskih koč vnesti podatek o kreditni kartici. Kartica ni namenjena plačilu nočitve, temveč zgolj možnost, da vam oskrbnik zaračuna neprihod. Plačilo za namestitev se opravi neposredno v koči.

Lažje za planince in za oskrbnike

Rezervacijski sistem za planinske koče je na voljo 24 ur na dan in z nekaj kliki si lahko zagotovite rezervacijo ležišča, polpenziona ali podate še drugo pomembno informacijo oskrbniku koče. »Rezervacijo lahko izvedete s povezavo na planinsko kočo ali z uporabniškim računom. Uporabniški račun si lahko ustvarite ob prvi rezervaciji nočitve. Račun vam omogoča pregled vseh vaših rezervacij za vse vključene koče v sistemu in hkrati tudi morebitne spremembe rezervacije. Rezervacijo je možno odpovedati brez stroškov najkasneje 48 ur pred načrtovanim prihodom (to je do 17. ure dva dni pred prihodom), v nasprotnem primeru pa se obračuna strošek 11 evrov na noč na osebo. Za izvedbo rezervacije morate pri večini planinskih koč vnesti podatek o kreditni kartici. Kartica ni namenjena plačilu nočitve, temveč je zgolj možnost, da vam oskrbnik zaračuna neprihod. Plačilo za namestitev se opravi neposredno v koči. Kreditna kartica, uporabljena pri rezervaciji na spletnem rezervacijskem sistemu, se torej bremeni samo v primeru neprihoda ali prepozne odpovedi,« postopek rezervacije opisujejo na PZS, kjer opažajo, da se rezervacijski sistem vedno bolj uveljavlja, sploh v planinskih kočah, ki so najbolj obiskane, rezervacije potekajo le še na ta način in nič več po telefonu.

Rezervacijski sistem za prenočišča so med prvimi pri nas uvedli v Kamniški koči na Kamniškem sedlu.

Vsaka predhodna informacija je dobrodošla

Kako stik s planinci po rezervacijskem sistemu poteka v praksi, smo preverili tudi pri oskrbnikih. »Rezervacija ležišča po tem sistemu pri nas ni pogoj, saj smo se odločili za 'mehak' prehod, a si vseeno želimo, da bi ga ljudje uporabljali, saj nam oskrbnikom močno olajša delo. Planinci nam z rezervacijo sporočijo tudi to, ali bi želeli imeti zajtrk, morda večerjo, ali imajo kakšne posebne zahteve pri prehrani in podobno, kar nam močno olajša naročati hrano. Mnogi se pozanimajo, ali v koči lahko prenočijo tudi psi, a na skupnih ležiščih to ni mogoče, imamo pa za te primere pred kočo dve pasji uti. Vsaka informacija je dobrodošla,« nam je povedal Iztok Kolenc, oskrbnik Kamniške koče na Kamniškem sedlu, kjer rezervacijski sistem uporabljajo že tretje leto, in poudaril, da je obisk letos izjemno dober. Sploh tujcev, ki prenočijo, je še več kot minula leta, pritegne pa jih zagotovo tudi pestra ponudba – so namreč ena od redkih planinskih koč pri nas, ki ima tudi dva apartmaja s straniščem in tušem.

Same dobre izkušnje imajo s sistemom tudi v Valvasorjevem domu pod Stolom. »Sistem smo uvedli pred štirimi meseci in nanj preusmerjamo tudi tiste planince, ki želijo rezervacijo opraviti s telefonskim klicem. Zelo nam olajša delo, predvsem pa zdaj ni več prakse, ko so planinci rezervirali, nato pa ne prišli. Sporočijo nam tudi informacije o posebnih prehranskih navadah, ki jih seveda upoštevamo, če se da,« nam je sporočil oskrbnik Vlado Bakoš, ki dom vodi skupaj s svojo ženo Nežko.

Seveda pa morajo vse planinske koče vedno imeti na razpolago nekaj prostih ležišč, ki niso v rezervacijskem sistemu, za primere, ko planinci v koči potrebujejo tudi nenačrtovano zatočišče.

Zimsko veselje, 3. del

Utrinki iz mojih dni

Janez Kunšič

Ob lepih in jasnih večerih smo se kdaj sankali tudi pozno v noč. Naj v spomin zapišem vsaj en primer: Na Zatrniku sem na samotežnice naložil nekaj bukovih polen. Pri Podgošarjevi hiši je čakala Udamovčeva mati, da bi jo kdo od furmanov vzel na sami. Ženica je že imela kakih sedem križev, pa je svojim na Poljšico nesla koline. Povabil sem jo, naj meni prisede. Bilo ji je kar všeč in posadil sem jo na drva, košaro pa privezal zraven nje. Do njihove kapelice sem peljal, potem pa je šlo kot strela. Vso pot ni spregovorila besede in nekajkrat sem se ozrl, da sem videl, če je še na saneh. Po nekaj minutah sva se ustavila v Krnici. Pomagal sem ji sestopiti in ji odvezal košaro. Skoro ni mogla do besede. Šele čez čas se mi je zahvalila takole: »Bog in sveti križ božji! Ti me pa ne boš nikoli več vozil. Vso pot me je bilo groza. Samo mižala sem in molila, da bi srečno prišla do dna. No, sedaj pa boglonaj!« Smuč v tistem času še nismo imeli. Videvali smo jih pri vojakih, ki so hodili na Pokljuko, pri kakem lovcu, gozdarju in morda še pri kom. Kajpak smo si jih tudi otroci želeli. Pa smo si pomagali s prav izvirno pogruntavščino. Doga od lesenega soda je bila ravno prav ukrivljena. Približno na sredino je bilo samo treba pribiti dva jermena, ki sta služila za pritrditev smučke na čevlje. Potem sta manjkali samo še palici, ki pa jih ni bilo težko dobiti v leskovem grmu. Tako opremljeni smo potem pripravili pravcato smučarsko tekmo. Uro budilko, svinčnik in papir smo zaupali mojemu mlajšemu bratu. Proga je bila dolga kakšne 3 km. Tekmovalcev nas je bilo morda 15. Potem ko je zadnji dospel do cilja, pa smo morali ugotoviti, da iz bratove evidence ni mogoče izluščiti nič stvarnega. Bilo je vpitja in kreganja, da kaj. Končno smo se le pomirili in se dogovorili, da gremo kar še enkrat na progo. Le pri budilki smo pustili drugega, boljšega računarja. V zimskem času smo doživljali tudi prenekatero drugačno veselje. Kako prisrčno lepo je bilo npr. ko smo »Marijo nosili«. Koliko veselja in sreče smo imeli s postavljanjem jaslic o božiču. Pa, ko smo na tri svete večere kadili in kropili v hiši in okrog nje. Nekajkrat smo koledovali po vasi. Tudi koline, ta čudoviti domači praznik, se ponavlja večidel pozimi. Da bi nas bilo ob tem kdaj zeblo, kje neki. Pa čeprav so nam ušesa, nos, prsti bili rdeči kot kuhan rak. Kdo bi ob takih spominih ne pritrdil tisti lepi narodni: »Zato pa rečem jaz, najlepša je mladost ...«

Furmani

V letih moje mladosti je bilo v Gorjah zelo veliko konj. Skoro ni bilo hiše, ki vsaj enega ne bi imela. V nekaterih stajah jih je bilo celo do pet. Mnogi so za vprego imeli tudi vole. To ni bilo nič čudnega, pač pa čisto naravna posledica potrebe. Vse njive je bilo treba vsaj dvakrat letno preorati. Pokljuka, Mežakla, Jelovica in Karavanke so vsako leto dajale ogromne količine lesa, ki ga je bilo treba prepeljati v dolino, na žage in na železniško postajo. Les so vozili večinoma pozimi, ko je zapadel sneg, ker v kopnem pota niso bila primerna za vožnjo z vozovi. Poleti, kadar ni bilo za živali dela, pa so se konji in voli preživeli na planinskih pašnikih. Za vzdrževanje vsega tega je gorjanska fara tedaj imela vsaj dva sedlarja, 5 kolarjev, 7 kovačij s po več kovači itd. Delo furmanov (tako smo jih imenovali, pisatelj Jalen jim je bolj pravilno rekel »vozarji«) je bilo vse prej, kot lahko. Vsakršnemu vremenu izpostavljeni, po ves dan zdoma, strma in slaba gorska pota, skromen zaslužek – in še bi lahko našteval ... Nekateri konkretni primeri naj nazorno pokažejo življenje ljudi, ki so se zapisali temu delu. Dve uri pred odhodom smo prvič konjem dali krmo. Uro pozneje smo vstali, očistili konje, pripravili tudi za živali »malico«, uredili vprego in potrebno opremo. Rana ura, zlata ura je veljalo tedaj. Zato smo na daljše vožnje odhajali že ob prvem svitanju, še posebno pozimi, ko so bili dnevi kratki. Zase smo navadno vzeli s seboj polovico suhe mesene klobase in kos kruha. Po stari navadi furman ni šel v goro brez »flašce ta kratkega«, kot smo rekli domačemu žganju. Za dušo privezati, proti prehladu, v primeru potrebe tudi za razkužitev rane pri človeku ali živali. Vendar je za slednje bilo tega zdravila kar škoda, ko pa po grlu tako lepo pogreje.

(se nadaljuje)

Med Nevidnimi sopotniki

V Galeriji Ivana Groharja je na ogled slikarska razstava z naslovom Nevidni sopotniki. Z magistrico likovnih umetnosti Barbaro Kastelec sopotniki na planetu Zemlja postajajo še kako vidni.

Igor Kavčič

Škofja Loka – V Galeriji Ivana Groharja se z aktualnim izborom slikarskih del s pomenljivim naslovom Nevidni sopotniki predstavlja magistrica slikarstva Barbara Kastelec, po rodu iz Žirov, že več kot poldrugo desetletje pa živi in ustvarja v Ljubljani. V simbolnem smislu je razstava podobna galeriji, v kateri je postavljena. Umetnica namreč tisto, kar je majhno, očem največkrat nevidno, predstavlja v nadnaravni velikosti. Podobno velja za Galerijo Ivana Groharja, ki je majhna po obsegu, morda širši slovenski javnosti prevečkrat nevidna, a po veličini razstavnega programa, ki jo določajo predvsem kvaliteta, inovativnost in raznolikost v medijih, s katerimi se predstavljajo razstavljavci, pa precej večja, kot se zdi.

Kot je zapisal kustos galerije in tudi aktualne razstave Boštjan Soklič iz Loškega muzeja, nas krožne slike Barbare Kastelec presenetijo, ker prizori nevidnega organskega sveta niso pogosta slikarska tema. »Mikrokozmos v makroformatu, prepuščen umetničini domišljiji, nam razpira nenavadno realnost prostorov, ki so videti fantastično skrivnostno in virtualno.« Več kot 14 let je minilo, odkar se je umetnica zadnjič predstavila v taisti galeriji, takrat s ciklom Obljubljena dežela, v katerem je slikala spomine na otroštvo, na Žiri – velike kremne rezine, indijančke, bombone, banane ... Kasneje se je posvetila slikanju semen, pelodov, gob, rastlinskih celic, bakterij, mikroorganizmov. Barbara Kastelec pojasni: »To je bil logični razvoj v mojem slikarstvu, saj se tudi cikli, ki so nastajali kasneje, nanašajo na hrano. Če sem se nekoč usmerjala k podobam iz lastnega spomina, se zdaj obračam proti gledalcu in ga na neki način opozarjam, kaj se bo v prihodnosti zgodilo s hrano.« Slikarka pripoveduje o pomembnosti prehrane za človeštvo, genskih spremembah, manipuliranju s semeni in hkrati poudarja pomen poznavanja postopkov, s katerimi so hrano ohranjali naši predniki.

Od skice do velikega platna

Umetnica nas povede v svet organizmov z dna prehrambne verige, sluzavce (čistilce), plesni in zemeljske bakterije – enocelične ali mnogocelične organizme, ki so vidni le pod mikroskopom. Gre za ključne »akterje« v naravnem prehranskem krogu. »Cikel sluzavcev je nastajal med epidemijo, ko sem imela nekoliko več časa, saj sicer poučujem več skupin tečajnikov. V tem času pa sem naslikala skice v tehniki akvarela, vendar na način gvaša, saj mi gosteje nanesena barva omogoča lažje raziskovanje,« pove sogovornica; o prenašanju skic na veliko platno – ta so na ogled v prvem galerijskem prostoru in deloma tudi drugem – pa pojasnjuje: »Večji format od mene zahteva več tudi v fizičnem smislu, res pa je, da je njegova sporočilnost za gledalca močnejša. Veliko platno nas šokira, gledalca na neki način napade. Iz skic načeloma izdelam od pet do sedem slik večjih formatov na okrogla platna, da delujejo kot petrijevke, majhne laboratorijske posodice.«

Sluzavci živahnih barv

Lahko bi rekli, da so slike Barbare Kastelec rezultat njenega angažiranega razmisleka v aktualnem času. Da morda pred desetimi leti ekologija, človekov odnos do narave, tudi pridelava hrane še niso bili toliko v ospredju, ugotavlja umetnica, danes pa se s tem, kaj bo s hrano v prihodnosti, na različne načine ukvarja že veliko umetnikov. »V to je usmerjeno tudi vse moje delovanje. Sluzavci, ki so predstavljeni na razstavi, so praktično so najnižje na prehranjevalni verigi in so pozitivci, saj čistijo zemljo in nam pomagajo, da se na njej ne nabere nesnaga, da lahko zemlja diha in se svet vedno znova obnavlja.«

Kot je še povedala Barbara Kastelec, veliko motivov pridobi na fotografijah različnih mikroorganizmov, ki jih je objavila fotografinja Sarah Lloyd iz Tasmanije. »Sem z njo celo stopila v stik, predvsem zaradi avtorskih pravic, in ko je videla moje slike, mi je seveda dala dovoljenje.« Seveda pri slikanju sledijo razne spremembe, na primer, da zadosti kompoziciji. Ob živahni barvni skali avtorica dodatno uporablja tudi iridiscentne pigmente, s katerimi doseže, da se slike na svetlobi spreminjajo glede na to, kam jih obrnemo.

V drugem prostoru vsebine iz cikla Nevidni sopotniki poveže še kratek animirani film z naslovom Čopaste plesni iz leta 2019, ki ga je Barbara Kastelec zasnovala na umetniški rezidenci v Parizu, realizirala pa skupaj z Igorjem Tavčarjem. V soboto, 13. avgusta, ob 10. uri bosta po razstavi vodila umetnica in kustos, v sredo, 24. avgusta, ob 19. uri pa bo pogovor z umetnico vodil Boštjan Soklič.

Barbara Kastelec v družbi Nevidnih sopotnikov / Foto: Igor Tavčar

Pošlji film na #FLIF

Prijave za letošnji Festival ljubiteljskega igranega filma #FLIF zbirajo še do 15. avgusta. Nagrade za najboljše.

Igor Kavčič

Kovor – Skupina Avantura, ki deluje pod okriljem Kulturnega društva sv. Janeza Krstnika Kovor, organizira že peti Festival ljubiteljskega igranega filma #FLIF, ki bo letos potekal 17. septembra v Kovorju, kjer bodo širši publiki na ogled projekcije filmov. Kot so povedali organizatorji, festival v prvi vrsti pripravljajo zato, ker vedo, koliko truda in ljubezni je vložene v nastanek ljubiteljskega filma. Poleg tega se zavedajo, da je možnosti za predvajanje ljubiteljskega filma zunaj spletnega okolja zelo malo. Zato vse, ki z lastnimi produkcijskimi močmi snemate kratke ljubiteljske filme, pozivajo, da se prijavite na njihov natečaj, na katerega prijave zbirajo le še do 15. avgusta.

Na Festival ljubiteljskega igranega filma se lahko prijavijo vsi, ki so starejši od 14 let in so ali bodo posneli avtorski igrani film. Prijavijo se lahko posamezniki ali skupine, prijava na festival je brezplačna. Organizatorji ob tem navajajo nekaj pogojev: moč je prijaviti le filme, ki so nastali v okviru ljubiteljskega filmskega ustvarjanja, dolžina naj bo do trideset minut, film naj dosega resolucijo Full HD, film naj še ne bi bil predvajan na #FLIF-u, jezik naj bo slovenščina, v nasprotnem primeru pa mora prijavitelj poskrbeti za podnapise v slovenskem jeziku. Izbrani filmi bodo predvajani na filmskem platnu, podelili pa bodo tudi nagrade za najboljši film, režijo, igralko, igralca, scenarij, montažo in fotografijo. Po predlogu strokovnega ocenjevalca se lahko podeli še nagrada za posebne dosežke na področju produkcije, kostuma, maske, scenografije, zvoka, glasbe in podobno. Dobitnike nagrad bo določil profesionalni ustvarjalec slovenskega filma. V primeru zaostrenih ukrepov zaradi covida-19 bo festival izveden v digitalni obliki. Filmi bodo po festivalskem urniku predvajani na kanalu skupine Avantura na YouTubu.

Bogovi in drevesa

Trije poletni bralni namigi Založbe Beletrina

Igor Kavčič

Kranj – Medtem ko za Rdečo kapico, lanskoletno knjižno uspešnico pisateljice Irene Svetek, jeseni v produkciji medijske hiše Pro Plus načrtujejo snemanje televizijske serije, je tu že njena druga knjiga iz serije psiholoških kriminalk z naslovom Beli volk. Znani lik iz prejšnjega romana, tožilec Mio Aurelli se seveda ukvarja z novim umorom. Tokrat je okvir zgodbe vpet v staroslovansko mitološko izročilo, v Kočevskem rogu namreč odkrijejo golo truplo ženske, ki ji obraz prekriva zlovešča maska v obliki volčje glave. Prav zaradi mitološkega ozadja je vzdušje romana strašljivo in temačno, bolj kot krvoločne volkove pa naletimo na morilca takega značaja. Za koga gre? Morda o tem več vesta starša žrtve, saj na plan privrejo družinske skrivnosti, ki jih slednja skrbno čuvata. Tu so grehi iz preteklosti in mreža preprodajalcev, kjer se prav tako pojavi beli volk – droga v obliki belega prahu. Roman se dogaja v, kot pravi avtorica, magični pokrajini Kočevja in Bele krajine. A to ni edini umor ... Preden se spoznate z Belim volkom, bralci Rdeče kapice seveda priporočajo, da začnete z njo.

Z bogovi se v svoji najnovejši zbirki šestih novel Bogovi se nam smejijo pogovarja tudi pesnik, pisatelj, urednik in idejni pobudnik mnogih knjižnih in kulturnih dogodkov Aleš Šteger. V zbirki se pisec poigrava z grškimi miti, ki jih skozi sodobne in aktualne zgodbe zapisuje na novo, v drugačnih kontekstih. »Čeprav je dogajanje vseh novel postavljeno v današnji čas, skozi usode odmevajo zgodbe starih grških mitov o Evropi, Prometeju, Narcisu, Orfeju, Meduzi in Ikarju,« pojasnjuje Šteger in se sprašuje: »Smo v svetu, ki so ga bogovi zapustili, res tako daleč od časov, ko je njihov milostni nasmeh ali posmehljivi krohot vladal človekovi usodi?« Zgodbe so presenetljive in aktualne, saj se osredotočajo na medčloveške odnose, strasti, hrepenenja, želje, travme – prav tako kot originalni miti. Preslikave mitov v sedanjost ponujajo številne možnosti za razmislek; o tem, da se iz zgodovine nič ne naučimo do tega, kako se skozi čas obnavljajo določeni vzorci in kako se usoda rada poigrava z vsemi in povsod. Ob tem pa se bogovi, kot nakazuje naslov, le privoščljivo smejijo.

Ameriški pisatelj Richard Powers je za svoj roman Razvejenje leta 2019 prejel Pulitzerjevo nagrado, zdaj pa lahko to ambiciozno in impozantno knjigo, ki se pne čez več kot sedemsto strani, beremo tudi v slovenskem prevodu Andreja E. Skubica. V romanu spremljamo devet ljudi, ki si delijo edinstvene izkušnje, povezane z drevesi. Od tod tudi naslov romana, razvejenje je namreč sestavljeno iz orjaških dreves, ki se dvigajo nad okoliškimi krošnjami. Powers je navdih za roman dobil med poučevanjem na Stanfordu, ko se je prvič srečal s sekvojami. Knjiga je razdeljena na štiri sklope, poimenovane po življenjskem ciklu drevesa: Korenine, Deblo, Krošnja in Semena. Razvejenje Richarda Powersa je knjiga o človeških usodah: umetnik, inženirka, profesor psihologije, odvetnik, stenografka, vietnamski veteran, invalidni računalniški genij, botaničarka in študentka aktuarskih ved vsak na svojem koncu ameriške celine živijo povsem različna življenja, toda vsako od njihovih življenj se v nekem obdobju osebne zgodovine poveže z našimi lesenimi sobitji, ki že stotine milijonov let na Zemlji ustvarjajo pogoje za življenje. Nekateri pri tem umrejo, drugi končajo v zaporu, dosežejo svetovni sloves, nekateri pa le za vselej spremenijo svoj pogled na svet – kar lahko doseže tudi ta knjiga.

V Kranju slavil diabetik

1. stran

Od kolesarjev domačega Kolesarskega kluba (KK) Kranj sta bila na nedeljskem Memorialu Filipa Majcna s 16. in 17. mestom najboljša Luka Ziherl in Matej Drinovec. Uspešnejši so bili kranjski kolesarji na sobotnem kriteriju in nočnem kriteriju, ki je štel tudi za državno prvenstvo v vseh kategorijah. Nočni kriterij za elite in do 23 let je v absolutni kategoriji sicer dobil češki kolesar Daniel Babor, naslov državnega prvaka pa je v obeh kategorijah osvojil Škofjeločan Matic Maček, nekdanji član KK Kranj. So pa zato trije Kranjčani postali podprvaki: Drinovec pri članih, Ziherl pri mlajših članih in Jan Lešnik pri mladincih. Na zmagovalni oder je s tretjim mestom v kategoriji do 13 let stopil še Marcel Hafner.

Škofjeločan Matic Maček (Ljubljana Gusto Santic) je postal državni prvak v kriteriju.

/ Foto: Gorazd Kavčič

Novi državni prvak v kriteriju Matic Maček je dejal, da mu kranjski kriterij od nekdaj leži. »Kot deček sem prvi kriterij vozil prav v Kranju, zato imam vsakič nekaj dodatnega zagona, da se res potrudim. Startal sem sicer tudi z mislijo na nedeljsko dirko, a noge so bile dobre. Pazil sem na Drinovca, sploh v drugi polovici dirke, medtem ko so bili kolesarji Elkova premočni,« je povedal Škofjeločan.

Trener kranjskih kolesarjev Uroš Repše je ocenil, da je bila nedeljska dirka hitra, glavnina pa ni dovolila večje ubežne skupine. »Želeli smo biti aktivni, agresivni in tako priti v ubežno skupino, kar nam ni uspelo, a sem s fanti precej zadovoljen. Naredili so soliden rezultat, štirje so končali med 15. in 35. mestom, tako da sem zadovoljen. Drinovec je naredil napako, ker je s pobegom poskušal sam, kar v taki konkurenci ni imelo resne možnosti, je pa potrošil nekaj energije, ki bi mu prav prišla v zaključku dirke in bi jo lahko končal tudi v prvi deseterici. Na sobotnem kriteriju je Matej vozil zelo dobro, bili smo v dobrem položaju, žal pa je imel smolo zaradi okvare kolesa. Kljub temu smo v kriteriju, torej na državnem prvenstvu, osvojili tri druga mesta, kar tudi ni tako slabo za domač teren,« je nastope mlade ekipe KK Kranj ocenil Repše.

V nedeljo je v Kranju potekalo tudi državno prvenstvo v krosu na izpadanje (XC eliminator). Pri članih je pričakovano državni prvak postal Jakob Klemenčič, tudi aktualni evropski prvak.

Skakalke odlično začele novo sezono

Vilma Stanovnik

Kranj – S tekmami poletne velike nagrade v Wisłi se je konec tedna začela nova sezona v smučarskih skokih. Na prvi tekmi se je z zmago izkazala Urša Bogataj, le za desetinko točke je za njo zaostala Marita Kramer iz Avstrije, tretja pa je bila z dvema desetinkama zaostanka Nika Križnar. S 13. mestom je bila zelo dobra Katra Komar, odlično pa je med elito debitirala 16-letna Taja Bodlaj, ki je zaokrožila najboljšo petnajsterico uvrščenih. Na nedeljski tekmi je nato slavila Nika Križnar, skupaj z Uršo Bogataj pa sta poskrbeli za dvojno zmago. Taja Bodlaj je bila odlična osma, Katra Komar pa je zasedla 23. mesto

»Težko bi si predstavljali boljši start te poletne velike nagrade. Dve zmagi, drugo in tretje mesto. V kombiju imam prave tekmovalke, pokazale so prave skoke,« je po obeh tekmah poudaril glavni trener naše izbrane ženske vrste Zoran Zupančič.

Na Poljsko je na uvodni tekmi letošnje poletne velike nagrade odpotovalo tudi šest slovenskih skakalcev. Na prvi tekmi je Domen Prevc kot naš najbolje uvrščeni zasedel 15. mesto, med dvajseterico pa sta končala tudi Tilen Bartol in Patrik Vitez. Na drugi tekmi je bil Domen Prevc sedmi, točke pa sta osvojila še Tilen Bartol in Patrik Vitez.

Poletna velika nagrada se bo avgusta nadaljevala v Courchevelu v Franciji.

Radomljani neodločeno

Jože Marinček

Radomlje – Konec tedna so nogometaši v Prvi ligi Telemach odigrali tekme drugega kroga. Že v petek so se v Domžalah pomerili nogometaši Kalcerja Radomlje in Celja. V prvem polčasu srečanje ni bilo posebno zanimivo, v nadaljevanju pa so postali gostje bolj podjetni in so izkoristili že prvi pravi napad, zadel pa je nekdanji nogometaš kranjskega Triglava Tin Matić in Celje povedel v vodstvo. Domačinom je uspelo izenačiti v 90. minuti, ko je za 1 : 1 zadel rezervist v vrsti Kalcerja Radomlje Rok Jazbec.

Kot zadnji so tekmo drugega kroga v Murski Soboti odigrali še nogometaši Domžal. Končni rezultat srečanja je bil 4 : 3 (1 : 3).

Na lestvici po drugem krogu vodi Olimpija s šestimi točkami, Kalcer Radomlje je drugi s štirimi točkami, Domžale pa so devete z eno točko.

Prvi test za vaterpolsko reprezentanco

Kranj – Jutri, v sredo, našo člansko vaterpolsko reprezentanco čaka prvi tekmovalni test pred letošnjim evropskim prvenstvom. Fantje se bodo udarili z gostitelji prvenstva Hrvati, ki so trenutno na pripravah v Kranju. Tekmo v pokritem olimpijskem bazenu bodo začeli ob 19. uri, vstop za ogled pa je prost.

Takoj po zmagi odhitela na letalo

Naslova državnih prvakov v odbojki na mivki sta v Kranju osvojili dvojici Nejc Zemljak in Klemen Šen ter Maja Marolt in Živa Javornik.

Simon Šubic

Kranj – V Kranju je od četrtka do sobote že tradicionalno potekalo tudi državno prvenstvo v odbojki na mivki. Naslova novih državnih prvakov sta osvojili dvojici Nejc Zemljak in Klemen Šen, lani podprvaka, ter Maja Marolt in Živa Javornik. Za dekleti in Šena je to prvi naslov državnega prvaka, Zemljak pa je vknjižil že svojega tretjega. S četrtim mestom sta pred domačim občinstvom uspešno nastopila tudi Jure Glamočanin in Žak Lukšič, ki sta v malem finalu z 0 : 2 izgubila proti favoriziranima Danijelu Pokeršniku in Tadeju Boženku.

Novi državni prvakinji sta postali 18-letna Maja Marolt in leto mlajša Živa Javornik.

/ Foto: Gorazd Kavčič

Zavarovalnica Sava državno prvenstvo v odbojki na mivki Kranj 2022 je v gorenjski prestolnici potekalo že enaindvajsetič. Letos je potekalo po spremenjenem sistemu dvojne eliminacije, kar je nastopajočim ekipam omogočilo, da so si lahko obstanek na turnirju ob prvem porazu zagotovili v repasažu. Prav prek repasaža sta do zlate medalje prišli mladi odbojkarici Maja Marolt (18) in Živa Javornik (17), sicer tretji nosilki. V finalu sta pred polnimi tribunami z 2 : 1 odpravili prvi nosilki Nino Lovšin in Asjo Šen. »Zmaga je bila zelo nepričakovana. Finale sva začela slabo, kar se nama je dogajajo na celotnem turnirju, vendar pa nama je v nadaljevanju igra stekla,« je povedala Maroltova, ki je zlato medaljo prevzela tudi za svojo soigralko Javornikovo, ki je takoj po zmagi v finalu odšla. »Mudilo se ji je na dopust. Morala je ujeti letalo,« je pojasnila Maroltova.

Zemljak in Šen sta na poti do končnega zmagoslavja v polfinalu premagala uigran tandem Danijel Pokeršnik (že osem naslovov državnega prvaka) in Tadej Boženk, ki je skupaj osvojil že tri naslove državnega prvaka. V finalu pa sta bila končna zmagovalca z 2 : 0 boljša od prvih nosilcev Roka Bračka in Jana Pokeršnika. Šen se je svojega prvega naslova zelo razveselil: »Bilo je malo nepričakovano, sva si pa rekla, da greva v finale sproščena in kar bo, pa bo. In uspelo nama je.«

Splača se biti naročnik Gorenjskega glasa

Pokličite 04/201 42 41
ali pišite: narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Planinski izlet: Vernar (2225 m n. m.)

Dvoglava soseščina

Redko obiskana soseščina Triglava. Kljub neposredni bližini glavne slovenske planinske romarske poti ta vrh nima veliko obiskovalcev. Tehnično zahtevnejši vzpon.

Jelena Justin

Glavna planinska pot, ki vodi proti Triglavu, je tista s Pokljuke. Ko obhodimo Tosc in se nam odpre pogled na slovenskega očaka, le malokdo opazi na desni strani dvoglavi vrh, prekrit s strmimi travami in zanimivimi skalnimi pomoli. Vernar je dvatisočak, ki leži nad Vodnikovim domom oz. med Bohinjskimi vratci in Konjskim prevalom. Je redko obiskan in zato toliko dragocenejši.

Izhodišče je Rudno polje na Pokljuki oz. parkirišče na koncu ceste, kjer se začne pokljuški vzpon na Triglav. Pot se vije v okljukih dokaj strmo, a le nekaj minut, nato se skorajda položi, vmes tudi rahlo spusti in spet vzpne. Pot po Pokljuki se kar vleče, na naši levi strani je planina Konjščica. Prečimo hudourniški potoček, ko pot zavije desno, se strmo vzpne in že smo na Jezercih pod Studorskim prevalom. Sledi vzpon na Preval, s katerega se pot rahlo spusti, nato pa preči pobočja Velikega Draškega vrha in Tosca. Po umetno narejeni široki policí prečimo del Tosca, kjer je potrebna previdnost, saj se gibljemo po teritoriju že nekaj let aktivnega podora. Sledi ponoven rahel vzpon, kjer se nam z leve strani pridruži pot iz doline Voje, ravno tako levo se odcepi pot do Velega polja. Nadaljujemo proti Vodnikovemu domu. Ko smo skoraj pri domu, zavijemo desno proti Bohinjskim vratcem oz. Krmi. Markirana pot poteka mimo botaničnega vrta, nato pa preide v strme trave in nas pripelje na Vratca. Z Bohinjskih vratc nadaljujemo levo po neoznačeni poti, ki je v spodnjem delu dokaj lahko sledljiva. Vzpenjamo se po travnatem pobočju, precej strmo in hitro dosežemo travnati pomol na desni strani, s katerega je lep razgled v Krmo. Nadaljujemo po travnatem grebenu, strmina postaja vse večja. Med potjo je tudi skrotje in v mokrem je pot nevarna za zdrs. Steza zavije rahlo levo in nas pripelje na 2183 metrov visoki predvrh Vernarja. S predvrha strmo sestopimo do skalnatega grebena, ki je precej ozek in izpostavljen. Vzpon poteka po levi strani grebena, v pomoč so nam tudi možici. Ko preplezamo greben in smo tik pod vrhom, sledi še nekaj krajših plezalnih mest (I. in II. stopnja), nato pa steza zavije izrazito levo in nas pripelje na prostran vrh, ki ga označuje ogromen možic. In na vrhu je celo žig, saj je vrh del Bohinjske planinske poti. Do vrha smo z Rudnega polja potrebovali približno štiri ure.

O razgledu z Vernarja mi dovolite nekaj besed, saj pogledamo v samo nedrje očaka Triglava.

Vrh nas nagradi z lepim razgledom na Triglav. / Foto: Jelena Justin

Proti jugozahodu se pred nami razpre greben vse od planine Krstenice, preko Stogov, zadaj je Debeli vrh, do Škednjovca, Mišelj vrha in Koštrunovca, Vrha Hribaric s Kanjavcem, Šmarjetne glave, Rjavca, Triglava, Rži in Rjavine, Luknje peči in Dimnikov. Pogled v Krmo globoko pod nami je enkraten, sploh pa severna ostenja Velikega Draškega vrha in Tosca. Zaradi miru na vrhu je to resnično vzpon za dušo.

Sestopimo po poti vzpona. Potrebna je previdnost, saj je pot ponekod krušljiva, na visokih travah pa hitro lahko pride do zdrsa. Z Bohinjskih vratc se po markirani poti spustimo do triglavske transverzale in se vrnemo po panoramski poti okoli Tosca nazaj na izhodišče. Priporočam uporabo čelade.

Nadmorska višina: 2225 m
Višinska razlika: 880 m
Trajanje: 7 ur
Zahtevnost: ★★★★★

Pogled na Verner s poti proti Vodnikovemu domu / Foto: Jelena Justin

Vršni del vzpona na Verner / Foto: Jelena Justin

Po kvarnerskih otokih, 7. del

Glasova Kolesarjenja

Grega Flajnik

Martinšćica je prijazen kraj s prijetno plažo, kjer smo si privoščili popoldansko kopanje. Naslednji dan nas je čakalo najkrajše in morda najvznemirljivejše kolesarjenje, saj smo v želji, da se izognemo glavnim cestam, kolesarili po kolovozih in planinskih poteh. Najprej smo se po serpentinah dvignili na plato otoka in kmalu zavili proti vasi Grmov. Naselje šteje le nekaj hiš in prebivalcev, a imajo svojo cerkev, ki so nam jo z veseljem odprli. Na koncu vasi se konča tudi asfalt in nadaljevali smo po vedno slabši makadamski poti. Ponekod smo morali tudi sestopiti s kolesa. Še sreča, da je bila pot navzdol in koles ni bilo treba potiskati. Pot je speljana mimo Vranskega jezera, a ga je možno videti le z ene točke, saj je dostop do njega prepovedan. Površina jezera meri 5,75 kvadratnega kilometra, gladina je 13,6 metra nad morjem, globoko pa je 74 metrov. Torej bi na dnu pristali 61 metrov pod morjem. Jezero zadržuje 220 milijonov kubičnih metrov izjemno kakovostne sladke vode in je vir pitne vode za cel otok Cres. Ko smo po adrenalinskem kolesarjenju in porivanju koles prišli do prvega križišča, se odcepi strma pot do kraja Lubenice. Ura je bila že blizu časa za kosilo, zato sem gostom previdno rekel: »Če bi kdo rad šel do tja, lahko gre, drugi ga počakamo v bližnjem zalivu ob morju.« In vsi so mi zagnano odgovorili, da gredo gor. Torej smo gonili do Lubenic, ki ležijo 380 metrov nad morjem. V mestecu, ki ima 4000-letno zgodovino, imajo muzej ovčarstva, nekaj restavracij, balinišče in razgledno točko. Iz mesta se lahko spustiš do prodnate plaže, ki velja za eno najlepših na otoku, na poti vidiš tudi naravno plezališče. Po počitku in ogledu mesta smo se spustili nazaj in še pred krajem Valun zavili proti mestu Cres, kjer smo končali kolesarski del potovanja. Naslednji dan smo se z barko zapeljali proti izhodiščni točki Stara Baška na otoku Krk, od tam pa z avtobusom domov.

Naša kolesarska druščina v kraju Lubenice / Foto: Grega Flajnik

Dan polja v znamenju hude suše

Letošnji Dan polja na Polici pri Naklem je minil v znamenju hude suše, ki pesti kmetijstvo na Gorenjskem.

Cveto Zaplotnik

Polica – Semenarska hiša Agrosaat (RWA Slovenija) in Kmetijsko gozdarski zavod Kranj sta v sodelovanju s Poličarjevo kmetijo s Police pripravila prejšnji torek Dan polja. Srečanje z gorenjskimi kmeti je bilo tradicionalno, že dvaindvajseto po vrsti, a vendarle posebno, saj je letošnji poskus s sortami krompirja, koruze in žita na Poličarjevi njivi zaznamovala ena najhujših suš, ki letos sicer pesti kmetijstvo v osrednji Sloveniji in na Gorenjskem. Kot je dejal Jože Mohar iz družbe RWA Slovenija, ki se ukvarja tudi s trženjem semen, je po njihovih ocenah letos padlo na Gorenjskem pol manj padavin, kot jih pade v običajnih, normalnih letih. Prav zaradi suše je bil Dan polja kasneje kot običajno oziroma že po tem, ko so na poskusnem polju poželi tri sorte ječmena ter po eno sorto pšenice in tritikale. Ko so namreč pred štirimi tedni testno izkopali gomolje krompirja, so bili ti še zelo drobni.

Mohar: manjši pridelek krompirja in koruze

V testu je osem sort krompirja, med njimi so tri avstrijske, dve nemški in tri nove slovenske sorte, ki so jih razvili v Kmetijskem inštitutu Slovenije in bodo prihodnje leto prvič v prodaji – sorte KIS Blegoš, KIS Mangart in KIS Tamar. Večina sort v poskusu je zaradi suše razvila manj gomoljev – od dvanajst do petnajst, kar je sicer za letošnje sušne razmere še vedno zelo dobro, vendar bi morali biti gomolji zdaj že bolj debeli. Pridelek bo letos zaradi suše občutno manjši, še zlasti na peščenih tleh. Boljši pridelek od povprečja bo le na kmetijah, ki krompirjeve nasade namakajo, a takih je na Gorenjskem še zelo malo. »Problem bo tudi s kakovostjo krompirja, saj ob nadaljevanju suše lahko pride do sekundarne, drugotne rasti gomoljev,« je dejal Jože Mohar in potlej predstavil še poskus z osmimi različnimi sortami koruze za siliranje. Ker so na kmetiji posejali koruzo bolj pozno, že po odkosu trave, občutno bolj občuti posledice suše kot koruza, ki je bila na primer sejana ob koncu aprila. Po manjših padavinah in okopavanju se je stanje koruze v poskusu nekoliko izboljšalo, tako da je zdaj kar dobro videti. »Sicer pa bodo letos pridelki koruze na peščenih tleh na Gorenjskem zelo slabi,« je dejal Jože Mohar in poudaril pomen strniščnih dosevkov za rodovitnost tal in pridelavo krme v obdobju suše ter pomen apnenja.

Jože Mohar / Foto: Cveto Zaplotnik

Del udeležencev Dneva polja ob ogledu poskusnega nasada z osmimi sortami krompirja
/ Foto: Cveto Zaplotnik

Kalan: pridelavo bo treba prilagoditi

»Če se bodo takšne suše, kot je letošnja, ponavljale, bodo kmetje morali temu prilagoditi tudi kmetijsko pridelavo,« je dejala Marija Kalan iz Kmetijsko gozdarskega zavoda Kranj in dodala, da je ena od možnosti za prilagajanje na vse bolj pogoste suše tudi namakanje kmetijskih zemljišč. Najboljša rešitev je uvedba namakalnega sistema na širšem območju, za to pa je potrebno medsebojno povezovanje in dogovarjanje kmetov. Od ideje do projekta in izvedbe je dolga pot – velik problem je umestitev namakalnega sistema v prostor –, pri kateri imajo pomembno besedo naravovarstveniki, je še dejala Kalanova.

Dolničar: najdaljša suša na Gorenjskem

»Letošnja suša na Gorenjskem in v osrednji Sloveniji je najhujša v zadnjih letih in tudi najdaljša, saj se je začela že lani jeseni. V Jablah, na primer, je od začetka maja do danes padlo 40 litrov padavin na kvadratni meter, za normalno rast bi jih moralo pasti od 300 do 400 litrov, ob tem pa je bilo malo padavin tudi že čez zimo. Pri 38 stopinjah Celzija, kolikor je bilo napovedano za minuli konec tedna, rastline začnejo propadati ne glede na to, koliko vode je v zemlji,« je v torek na Dnevu polja ugotavljal dr. Peter Dolničar iz Kmetijskega inštituta Slovenije in dodal, da večina pridelovalcev v zahodni Evropi krompir namaka. Za namakanje pa ni potreben le namakalni sistem, ampak tudi stabilen vodni vir. Na Gorenjskem za zdaj še ni večjih namakalnih sistemov, pridelovalci so bolj ali manj prepuščeni sami sebi. Kot zanimivost je dr. Dolničar omenil, da Izraelci namakajo poljščine z očiščeno odpadno vodo, ob tem pa je dodal, da si ne predstavlja, kako bi vodo lahko toliko očistili, da bi bila primerna za namakanje.

Dr. Peter Dolničar: Pridelek krompirja bo zaradi suše bistveno manjši od pričakovanega, a odkupne cene zaradi tega verjetno ne bodo zelo poskočile, saj bo krompirja na evropskem trgu dovolj.

Toča najbolj prizadela koruzo

Prejšnji petek je v delu Selške doline divjalo neurje s točo, ki je povzročilo veliko škode vrtičkarjem, ljubiteljskim sadjarjem, predvsem pa kmetom.

Cveto Zaplotnik

Železniki – Kot je dejala Majda Luznar, vodja škofjeloške izpostave oddelka za kmetijsko svetovanje Kmetijsko gozdarskega zavoda Kranj, je toča najbolj prizadela koruzo za siliranje, žito, krompir in druge vrtnine ter sadje. Največ škode je na koruzi, toča je namreč veliko koruze povsem razcefrala in jo polomila, nekaj je sicer še stoji, a je tudi poškodovana. Stanje je od njive do njive različno.

Na vprašanje, kako naj kmetje zdaj ukrepajo, je Luznarjeva odgovorila, da nimajo kaj narediti, ker je suša, in da bodo morali počakati na prvi dež. »Če bodo padavine, se bo koruza vsaj na nekaterih njivah morebiti še obrasla. V primeru, da padavin ne bo, jo bo treba požeti in na požetih njivah nekaj na novo vsejati – morda proso ali sudansko travo,« je dejala Luznarjeva in dodala, da so kmetije na prizadetem območju zdaj v zelo težkem položaju. Že zaradi suše bodo letos pridelale manj krme, dodatno je k temu prispevala še toča. Če krme ne bodo mogle kupiti, bodo morale zmanjšati stalež živine. To še posebej velja za večje kmetije, ki imajo v njivskem kolobarju od tri do pet hektarjev koruze in jim koruza predstavlja pomemben del krmnega obroka. Luznarjeva se je ob tem zavzela za to, da bi država ali občina pomagali pri ohranitvi staleža živine vsaj tistim kmetijam, ki jim kmetijstvo predstavlja glavni vir dohodka.

Toča je v Selcih in Dolenji vasi na desetih kmetijah prizadela skupno 22 hektarjev koruze za siliranje, na Bukovici, na Praprotnem in v Zmincu pa na osmih kmetijah približno enako površino.

Od preostalih poljščin je toča najbolj prizadela krompir. »Če je dovolj zrel, bi bilo nadrast najbolje pokositi, malo počakati in potlej gomolje izkopati, sicer pa je treba vrtnine in krompir večkrat poškropiti s pripravki na osnovi morskih alg. Če se bo krompir obraščal, bo nastavil nove gomolje; takšen krompir bo droben in bo uporaben predvsem za krmo,« je dejala Majda Luznar.

Kjer so poškodbe na zelenjavi prevelike, bo treba posaditi novo. Še vedno je čas za posaditev sadik zelja, cvetače, brokolija, kitajskega zelja, solate, radiča, stročjega fižola, graha, pora ...

Žito, ki ga sicer na prizadetem območju ni veliko, je v neurju ostalo brez zrnja.

Občina za večino denarja že izdala sklepe

Cveto Zaplotnik

Kranj – Mestna občina Kranj bo letos za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva, gozdarstva in podeželja namenila 153.400 evrov. Denar bo med upravičence razdelila na podlagi javnega razpisa, ki ga je objavila januarja. Junija je na podlagi prvega in dokončnega odpiranja vlog za naložbe 118 vlagateljem že izdala sklepe in jim poslala v podpis pogodbe za dodelitev finančne pomoči v skupnem znesku 139.988 evrov. Največ vlog, skupno 63, je prejela za naložbe na področju kmetijske pridelave, 39 vlog za naložbe v gozdarstvo, 12 vlog za naložbe v dopolnilne dejavnosti na kmetijah ter po dve vlogi za ohranjanje kulturne dediščine na kmetiji ter za delovanje kmetijskih društev, eno vlogo pa je zavrnila. Glede na število vlog in razpoložljivi denar je za naložbe v kmetijsko pridelavo, dopolnilne dejavnosti in za ohranjanje kulturne dediščine odobrila največ 1857 evrov, za naložbe v gozdarstvo 1238 evrov in za kmetijska društva največ 1000 evrov.

Javni razpis se bo zaključil 9. septembra, potlej bo občina na podlagi drugega odpiranja vlog razdelila preostali denar za podporo izobraževanju v poklicnih in srednješolskih kmetijskih in gozdarskih programih in za delovanje kmetijskih društev. Upravičenci bodo po prejetju pogodbe o dodelitvi denarja morali predložiti zahtevek za izplačilo ter ustrezna dokazila najkasneje do 30. oktobra.

Na Krasu pomagalo skoraj tisoč gasilcev

Gorenjski gasilci imajo sveže izkušnje z gašenjem gozdnega požara na Potoški gori, a specifika gašenja na Krasu je precej drugačna, pravi poveljnik Gasilske zveze Gorenjske Tomaž Vilfan. Na Krasu je v tednu dni gasilo tudi 960 gorenjskih gasilcev.

Simon Šubic

Kranj – Obsežen požar na goriškem Krasu, ki je po zadnjih podatkih zajel okoli 3500 hektarjev veliko območje, je od nedelje pod nadzorom, tako da so poziv gorenjskim gasilcem, ki so se pripravljali, da se včeraj znova odpravijo na požarišče, preklicali. »Imamo pa na razpolago od 30 do 40 gasilcev, ki bi se ob izraženi potrebi lahko takoj spet odpravili na Kras,« je včeraj razložil regijski poveljnik Tomaž Vilfan.

Na Krasu 960 gorenjskih gasilcev

Pri gašenju požara, ki je izbruhnil 17. julija, je sicer do zdaj sodelovalo skupno 960 gasilcev iz vseh gasilskih zvez na Gorenjskem, je pojasnil Vilfan. Prva večja skupina s 177 gasilci in 45 vozili se je tja odpravila v ponedeljek, 18. julija, največja odprava pa je 21. julija štela 388 prostovoljnih in poklicnih gasilcev s 85 vozili. »Z odzivom gorenjskih gasilcev smo lahko zadovoljni. Pozna pa se, da so dopusti,« je dejal Vilfan, ki je bil v zadnjem tednu tudi sam dvakrat na Krasu. »Iskrena hvala vsem, ki so bili v zadnjem tednu aktivni v zvezi s požarom na Krasu, ki so organizirali, vodili enote, ki so delali na terenu. Hvala gasilcem v prvi bojni liniji in tistim, ki so skrbeli, da so ti gasilci sploh lahko opravljali svoje naloge,« je poudaril.

Pri gašenju požara na Krasu je doslej pomagalo 960 gorenjskih gasilcev. / Foto: Luka Dakskobler

Specifika gašenja drugačna

Gorenjski gasilci imajo s požarom v naravnem okolju precej sveže izkušnje, saj so se konec marca tri dni borili z gozdnim požarom na Potoški gori. A specifika gašenja na Krasu je precej drugačna kot na Gorenjskem, opozarja Vilfan. »Teren je drugačen, rastlinje je drugačno, požar se drugače širi kot pri nas. Ne nazadnje pa je tudi razsežnost požara na Krasu neprimerljivo večja od požara na Potoški gori. Velik problem so tudi neeksplodirana ubojna sredstva iz prve svetovne vojne, zato smo imeli gasilci tudi prepoved vstopa na površine, ki so bile požgane od požara, saj je v vroči zemlji prihajalo do eksplozij starih granat. Slišali smo ogromno pokov, zelo bližnje srečanje z eksplodirano granato pa je imela gasilka iz Predoselj, ki je gasila s ceste, a je v njeni bližini eksplodirala granata, šrapnel pa ji je priletel tik ob glavi. Hvala bogu se je vse srečno izteklo,« je razložil Vilfan.

Prizori izčrpanih gasilcev pogosti

Gasilci so običajno na Krasu gasili v dvanajsturnih izmenah, razmere pa so bile zelo težavne tudi zaradi velike vročine in zadimljenega ozračja. »Ko smo se v četrtek zjutraj pripeljali na požarišče, se sonce sploh ni videlo, tako je bilo zadimljeno. Dodatno je gasilce izčrpavala še vročina, bilo je okoli 37 stopinj Celzija, tako da je bilo v gasilski obleki zelo vroče že v senci, kaj šele na soncu in v bližini ognja. Prizori ležečih izčrpanih gasilcev, ki krožijo po družbenih omrežjih, so bili zato na terenu pogosti,« je pojasnil Vilfan.

V gašenje požara na Krasu sta se vključili tudi romunski vojaški transportni letali Spartan, v katera so vodo natočili na brniškem letališču. / Foto: Gorazd Kavčič

Vlada je napovedala finančna nadomestila vsem gasilcem, ki so pomagali pri gašenju požara, podjetnik Ivo Boscarol pa je napovedal, da bosta s hčerko ta znesek še podvojila, a Vilfan poudarja, da se zagotovo nihče od gasilcev na Kras ni odpravil z željo po zaslužku, temveč iz solidarnosti in z željo pomagati. To so začutili tudi domačini, ki so na različne načine izkazovali svojo hvaležnost. Kot je pojasnil Vilfan, je bil sicer zaradi obsežnosti požara aktiviran državni načrt, na podlagi katerega bo država delodajalcem pokrila nadomestila plač prostovoljnih gasilcev in gasilskim enotam povrnila stroške poškodovane opreme. »Želeli pa bi si, da bi država ta del svoje naloge naredila hitreje kot doslej. Za marčevski požar na Potoški gori namreč sredstev še nismo prejeli. Upam, da bodo tokrat hitrejši in da ob tem ne bodo pozabili na požar na Potoški gori, saj je bilo tam uničene kar precej opreme. Samo v Gasilsko reševalni službi Kranj je v treh dneh nastalo za 19 tisoč evrov stroškov, od tega deset tisoč evrov zaradi poškodovane opreme.«

Na Potoški gori spet zagorelo

Potoče – V nedeljo zjutraj so opazili, da se je na pobočju Potoške gore, kjer bil konec marca obsežen gozdni požar, kadilo iz tlečih štorov. Ponoči je namreč zaradi udara strele zagorelo drevo. »Goreči panj je svojo pot nadaljeval še 300 metrov po pobočju. Do obeh žarišč smo skupaj s kolegi iz Gasilsko reševalne službe Kranj potegnili cevovod, ju izdatno zalili z vodo in panj razžagali,« so v objavi na Facebooku razložili preddvorski prostovoljni gasilci.

Priprli nasilneža, ki je poškodoval starša

Kranj – Kranjski policisti so minuli konec tedna obravnavali nasilje v družini. Osumljenec je kaznivo dejanje storil proti staršema, ki ju je s silo tudi lažje poškodoval. Po dejanju je s kraja odšel. Policisti so ga izsledili in pridržali, po zbranih obvestilih pa privedli na pristojno sodišče, ki je odredilo pripor. Nasilje vedno prijavite. Ena najhitrejših možnosti je klic na interventno številko policije 113. Policisti se bodo na prijavo nemudoma odzvali in pomagali, poudarjajo na Policijski upravi Kranj.

Naporen konec tedna v gorah

Kranj – Policijski helikopter z dežurno ekipo za reševanje v gorah je minuli konec tedna obravnaval kar dvanajst gorskih nesreč. »Tempo reševanj je peklenski. Zato vnovič pozivamo k varnosti v gorah in prilagajanju tur dejanskim sposobnostim posameznika,« opozarjajo gorenjski policisti. Med drugim so z območja Jalovca zaradi težjega bolezenskega stanja odpeljali neodzivnega moškega, ki je ležal ob poti. Na območju Brezovice so posredovali v gozdarski nesreči, s Skute pa v dolino prepeljali onemoglega pohodnika. V kanjonu Sušec je obiskovalka zdrsnila pred skokom v vodo. Na Velikem Lemežu so omagali trije tuji državljani, na Veliki Babi pa sta se zaplezali alpinistki.

Če bi Gajo videli, bi bilo vse jasno

V Kranju so nadaljevali obravnavo za določitev višine odškodnine, ki jo mora kranjska porodnišnica plačati devetletni Gaji in staršema zaradi napačno vodenega poroda deklice.

Simon Šubic

Kranj – »Če bi Gajo videli, bi vam bilo takoj jasno, da otrok sam ne more nič. Po mojem bi bilo to tudi najbolje, saj potem vprašanja o njenem stanju ne bi bila več potrebna,« je na kranjskem okrožnem sodišču, ki obravnava odškodninsko tožbo danes devetletne deklice Gaje in njenih staršev zoper kranjsko porodnišnico, dejala dr. Andreja Kovač, vodja razvojne ambulante Zdravstvenega doma Kranj. Razvojna pediatrinja Gajo, ki se je po hudih zapletih med porodom rodila s težko telesno okvaro na vseh področjih, deklico spremlja od njenega drugega meseca starosti, ko je prišla iz prediatrične bolnišnice. Kakršenkoli napredek ni možen, trudijo se, da čim bolj obdržijo stanje, kakršno je, je povedala.

Dekličino stanje je vseskozi enako, simptomatika pa se z razvojem bolezni samo še stopnjuje, je na zadnjem naroku povedala Kovačeva. »Svetlobo malo zaznava, sicer pa pogleda ne more zadržati. Vprašanje je, koliko njeni možgani sploh zaznajo, kaj vidi. Oglaša se neartikulirano, z nejasnimi glasovi, sedeti sama ne more, niti ne more kontrolirati glave. Tudi med pregledi so prisotni mišični spazmi, zateguje jo v različnih vzorcih, prav tako se pojavijo epileptični napadi. Tedaj pogleda v eno stran, ko jo zategne, je neodzivna, odsotna, lahko nastopijo tudi krči. Če želimo ugotoviti, ali sploh ima kaj gibanja, se moramo kar potruditi, da sprosti mišice, da npr. odpre dlan. Gibljivost kolkov se z leti poslabšuje, kolka sta tudi že delno izpahnjena,« je opisala. »Težave so posledice tega, kar se je dogajalo ob rojstvu, ko je zaradi pomanjkanja kisika prišlo do poškodbe možganov. Šlo je za okvaro vidnih in motoričnih poti ter globokih možganskih struktur, ki pri vsem tem sodelujejo,« je dodala.

Gaja gibalno sama ne zmore nič in je povsem odvisna od druge osebe, da jo posede, položi v posteljo, hrani ..., je še povedala zdravnica. »Tako pomoč ji lahko dajejo starši, ki morajo biti 24 ur na razpolago, lahko pa tudi tisti, ki je toliko priučen, da jo zna prijeti, jo popraviti. Za osnovno nego sicer ni potrebno medicinsko znanje,« je razložila. Med spanjem sicer aktivne nege ne potrebuje, je pa tudi tedaj potreben nadzor, je dodala.

Kranjsko sodišče je že pravnomočno odločilo, da je Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo Kranj odgovorna za dekličino stanje, sodnica Tanja Bitjak pa zdaj vodi obravnavo za določitev višine odškodnine, ki jo bo porodnišnica morala plačati. Vrednost tožbe je sodišče ocenilo na približno milijon evrov, del odškodnine pa so tožniki že prejeli, saj so sklenili sodno poravnavo z drugotoženo Zavarovalnico Triglav, pri kateri je porodnišnica zavarovana, a le do vrednosti 200 tisoč evrov. Zavarovalnica se je sicer s tožniki poravnala za 238 tisoč evrov, v znesek pa so vštete tudi zamudne obresti.

POROKA PO STAREM JE NAZAJ

Na tokratni Kmečki ohceti v Bohinju se je poročil pravi par – Eva in Oliver Hajdinjak, Bohinjka in Prekmurec, ki pa že od rane mladosti živi v Bohinju.

Alenka Brun

Letos so razmere dovoljevale, da je Turistično društvo (TD) Bohinj organiziralo tradicionalno etnografsko prireditev Kmečka ohcet v Bohinju.

Zgodovina Ohceti sega v leto 1939, medtem ko so se na njej pravi pari začeli poročati precej kasneje. Organizatorji dogodka so namreč na neki stopnji želeli, da poroke ne bi bile odigrane. Še danes je tako, a če pravega para ne najdejo, vlogo neveste in ženina odigrata člana KUD Triglav Srednja vas.

Pravzaprav je Kmečka ohcet ljudska igra (pri poročanju pravega para kombinacija ljudske igre in poroke) v več dejanjih, ki jo občinstvo zadnja leta lahko spremlja na prireditvenem prostoru Pod Skalco v Ribčevem Lazu. Obiskovalci na ta način spoznajo preteklost, ženitovanjske običaje, šege in navade. Dogodek je prepleten tudi s folklornimi plesi in ljudskim petjem, prav posebno vzdušje pa ustvarijo konjske vprege. Igra je v bohinjskem narečju, igralci so oblečeni v gorenjske folklorne kostume.

Gasilci PGD Bohinjska Bistrica so mladoporočencema pripravili poseben poročni »špalir«. / Foto: Alenka Brun

V vlogo ženina in neveste sta se Hajdinjakova dobro vživela tudi na odru. / Foto: Alenka Brun

Vedno na dogodku gostijo tudi ansambel in letos so glasbeni del zaupali Ansamblu Razgled.

Par prihaja iz Bohinja

Eva Kovačič (25) in Oliver Hajdinjak (33) sta par že dobrih osem let, imata tudi že dva otroka – Oskar je star tri leta in pol, Erazem je dopolnil leto dni. Živijo na Gorjušah. »Sama sem z Gorjuš, medtem ko je Oliver rojen v Prekmurju, a že od mladosti živi v Bohinju,« razloži nevesta. Ona dela v turizmu, on je zaposlen v gradbeništvu.

Civilno sta se Hajdinjakova poročila nedavno, minulo soboto pa je na vroče popoldne cerkveni del gostila največkrat fotografirana cerkvica v Bohinju, cerkev sv. Janeza Krstnika. Po končanem cerkvenem obredu so gasilci iz Bohinjske Bistrice poskrbeli za poseben poročni »špalir« iz gasilskih cevi. Med njimi smo zaznali utrujenost, saj so nekateri še pred nekaj urami bili boj z ognjem na Krasu. O tem nam je vidno presunjen pripovedoval tudi ženin, ki je njihov član.

Nevesta je ravno tako gasilka, članica PGD Gorjuše. V prostem času pa tudi igra v gledališki skupini v KD Gorjuše, tako da ji vloga v igri ni delala preglavic. Se je pa par spoznal pri gasilcih, izvemo.

Eva, omožena Hajdinjak, še pove, da so bili nad njuno odločitvijo domači najprej presenečeni, potem pa so se je razveselili; najbolj pa so bili navdušeni sorodniki iz Prekmurja in Štajerske, ki se jim Kmečka ohcet zdi res izjemen dogodek.

JULIJSKO ČETRTKANJE

Druženje ob četrtkih na trgu v starem delu Radovljice se zaključuje.

Alenka Brun

Tretji julijski četrtek na trgu je popestrila glasbena skupina Čedahuči, ki ji lahko jutri zvečer vsi, ki ste jo zamudili, prisluhnete v Bohinju. Slovenski folksterji namreč nastopajo na Festivalu Kanal. Zadnji julijski četrtek bodo na trgu pred cerkvijo v Radovljici gostili domačo zasedbo Masharik, kot vedno do sedaj pa četrtkovo popoldne začenjajo z ARTishem, tržnico z unikatnimi rokodelskimi izdelki in druženjem z ustvarjalci. Ob pol osmih se jim bodo na stojnicah pridružili Okusi Radol'ce – ulična različica, glasbeni večer pa se začne ob 21. uri.

Mi smo se oglasili minuli četrtek in takrat sta za okuse skrbeli ekipi dveh gostišč – Drage in Tulipana, obiskovalci so si lahko privoščili hamburger z mesom in brezmesnega, kar nekaj povpraševanja pa je bilo tudi po »vročem psu« (hot dog) s kranjsko klobaso.

Aleš Tavčar in Tina Likozar (Gostišče Draga) / Foto: Alenka Brun

Mojca in Luka Ažman (Gostišče Tulipan) / Foto: Alenka Brun

Manco Jelenc smo srečali na radovljiškem ARTishu, sicer ustvarjalka prihaja iz Krope. / Foto: Alenka Brun

MULARJA

Pod rokami otrok so nastala »čudežna« drevesca. / Foto: arhiv društva

ZABAVNE POČITNICE

V Društvu prijateljev mladine (DPM) Škofja Loka so med letošnjimi poletnimi počitnicami prvič organizirali počitniško varstvo tudi za otroke iz občine Gorenja vas - Poljane.

Mateja Rant

Zabavne počitnice so v DPM Škofja Loka poimenovali sklop celodnevnih aktivnosti, ki so jih dva tedna v juliju pripravili tudi za otroke iz občine Gorenja vas - Poljane. »Na nas so se namreč obrnili predstavniki tamkajšnjih šol, ki so zaznali potrebo po tovrstnem počitniškem varstvu,« je pojasnila vodja dejavnosti pri DPM Škofja Loka Katrin Kopač. V preteklih dveh tednih se jim je tako v prostorih Osnovne šole Ivana Tavčarja Gorenja vas vsak dan pridružilo od dvajset do trideset otrok v starosti od šest do enajst let, ki so lahko uživali ob pestrih in raznovrstnih počitniških dejavnostih.

Počitniški program so oblikovali v sodelovanju z Zavodom Poljanska dolina in krajevno knjižnico. Skupaj z Zavodom Poljanska dolina so otroci ustvarjali velike poletne slike, tetovaže in lastne družabne igre velikanke, ob čemer so po besedah Katrin Kopač nadvse uživali. Ustvarjalne delavnice je pripravila tudi knjižnica. »Nastala so 'čarobna drevesca' – okrog lesenih kock so ovili žico in jih okrasili s perlicami. Še fantom je bilo všeč.« Ohladili so se ob vodnih igrah, sproščali pa so se tudi ob športnih aktivnostih – med drugim jim je lokalni klub Polanska banda predstavil floorball oziroma dvoranski hokej. Z zanimanjem so sodelovali tudi v delavnicah, ki jih je pripravil zdravstvenovzgojni center škofjeloškega zdravstvenega doma. Med drugim so jih seznanili s postopkom oživljanja s pomočjo defibrilatorja. Otroci so bili nad dogajanjem v okviru počitniškega varstva navdušeni. Lari je bil recimo najbolj všeč vodni dan, uživala pa je tudi v lakiranju nohtov in izdelovanju dreves s pisanimi perlicami. Tudi Nastja se je strinjala, da je bilo najbolj zabavno obmetavanje z vodnimi balončki, ko niso ostali suhi niti mentorji.

»Program je sofinancirala občina, tako da smo res lahko sprejeli vse otroke, katerih starši so to želeli,« je poudarila Katrin Kopač in dodala, da že razmišljajo, da bi glede na zanimanje prihodnje leto za počitniško varstvo v Gorenji vasi dodali še en teden v avgustu.

Otroci so se zabavali ob vodnih igrah. / Foto: arhiv društva

PESMI MLADIH

Mozaik

Pogledam nazaj,
se vse ustavi.
Pogledam naprej,
vse hiti.

Vsi nekam
odhajamo.
Kar je bilo,
je bilo;
česar še ni,
nekoč bo.

Prihodnost
ali preteklost
sestavlja mozaik
našega bita.

Vsi nekam
hitimo,
bežimo,
le da se v množici
ne izgubimo,
se oddaljimo.

Andreja

Vesela sem vaših pesmi in želim vam lepe sončne dni.
Meta

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKE • POTOVANJA • VINO • HRANA • ŽENSKE

SVEŽ VETER NA KROŽNIKIH

Alenka Brun

Po dobrega pol leta so se v restavraciji, hotelu in vinskem baru v središču Kranjske Gore Pino Alpino odločili, da povabijo na kulinarični dogodek. Na krožnikih so za izbrane ljubitelje hrane pripravili pravi gorski poletni pozdrav.

Po dolgem času se je tako zgodilo, da nismo samo uživali ob okusih v sklopu štirihodnega menija, temveč so nas na mizo prispele jedi pripravile tudi k razmišljanju. Bili smo v pričakovanju vsakega naslednjega krožnika. Radovednost je bila velika, začutili smo svež veter, ki bi nas lahko presenetil.

V restavraciji Pino Alpino meni ustvarjata dva mlada kuharja, Maj Suhadolnik in Bruno Šulman, ki se ga spominjamo tudi kot zmagovalca enega zadnjih MasterChefov Slovenija. Poznata se še iz gimnazijskih let, a je bil Šulman pravzaprav tisti, ki je Suhadolnika povabil k sodelovanju. Pri jedeh tako lahko opazimo prepletanje njunih karakterjev, a vseeno smo imeli tokrat »opravka« s Suhadolnikom. Kot smo takoj opazili, je eden tistih, ki ga izzivi v kulinariki ne prestrašijo, rad eksperimentira, a ostaja zvest lokalnim sestavinam. Sem in tja gre tudi iz okvirov – morda le čez mejo, v sosednjo deželo, saj z lokalnimi sestavinami vedno pač ne gre. Krožniki so nedvomno odražali, da je ambiciozen, da ima občutek za sestavine, da si upa. Dodelanost postreženih jedi pa smo si jedci v veliki večini predstavljali drugače. Bogate okuse, smo menili nekateri, je postregel preveč preprosto, a nam je prav mirno pojasnil, da je to pri njem bistvo: stremi k preprostosti. Iz tega smo sklepali, da ga bolj zanima svet okusov kot izjemna prezentacija jedi. In kar je najbolj zanimivo: Suhadolnik je tako rekoč samouk. Uči se skozi delo. Pred kuhinjo Pino Alpino je že doživel nekaj kuhinj ljubljanskih, celo znanih restavracij, tudi butičnega hotela. Leta in izkušnje pa bodo dokončno oblikovali ime, za katero – sem prepričana – bomo v Sloveniji še slišali.

Glavna jed: pleče iberskega prašiča, pire iz jajčevcev in krompirja, stročji fižol in čebulna krema / Foto: Alenka Brun

Štirihodni meni

Za pozdrav iz kuhinje je na mizo najprej prispela izjemno okusna pašteta. Zelo drzno je bila zastavljena hladna predjed: jelenov tatar, salsa verde, robide in pinjole. Topla predjed je na krožniku združila vrste okusnih rižot (aglio e olio, carbonara, cacio e pepe) in bi bila glede na postreženo količino lahko tudi glavna jed, ki je tokrat postregla z vabljivim plečem iberskega prašiča, pirejem iz jajčevcev in krompirja, stročjim fižolom ter čebulno kremo. Ko si v usta z vilicami nesel prav vse našteto v enem grižljaju, si hitro ugotovil, da fižol na krožniku ni brez pomena. Potem so postregli aperol juice in še zelo dobro t. i. aperol sladico, v kateri je mladi kuharski mojster združil pomarančni aperol gel, pomarančo, ganaš bele čokolade in grškega jogurta ter neke vrste drobljenec bele čokolade.

Maj Suhadolnik / Foto: Alenka Brun

Izbrana vina h krožnikom so bila znanih imen: Gordia, Tilia, Frelih; večer pa se je zaključil v prijetnem okolju ob druženju, klepetu in končni ugotovitvi, da je hrana v restavraciji Pino Alpino pisana na kožo vsem, ki pogrešajo nove okuse, kombinacije – kljub znanim sestavinam. Če si zaželite le kozarec dobrega vina, pa vam tudi to željo lahko izpolnijo.

Aperol sladica / Foto: Alenka Brun

PRAZNOVANJA

STOTI ROJSTNI DAN JERNEJA BIZOVIČARJA

V soboto je stoti rojstni dan praznoval Jernej Bizovičar iz Predoselj. Dan pred rojstnim dnevom so slavljenca obiskali predstavniki Rdečega križa, društva upokojencev in krajevne skupnosti, vse najboljše so mu voščili tudi domači in sosedje.

Alenka Brun

Jernej Bizovičar se je rodil 23. julija 1922 v kraju Zadobje v Poljanski dolini kot deseti od enajstih otrok. Družina je živela na hribovski kmetiji, osnovno šolo je obiskoval v Lučinah.

Leta 1949 se je poročil z Apolonijo Lamovec. V zakonu so se jima rodili trije otroci, sin in dve hčerki. Leta 1957 se je mlada družina preselila v Predoslje, kjer so najprej dve leti stanovali na kmetiji in pomagali pri delu, nato pa sta s soprogo kupila staro hišo, kjer so živeli osem let. Bila sta pridna in delavna, tako da sta lahko kmalu kupila zemljo ter zgradila novo hišo. Vselili so se leta 1967.

Slavljenec je do upokojitve leta 1983 delal v tovarni Inteks v Kranju. Vdovec je sedaj že enajst let, 12 let pred ženino smrtjo pa se je s tega sveta poslovil tudi njun sin. Ima sedem vnukov in dvanajst pravnukov. Zdaj živi s hčerkino družino, kjer lepo skrbijo zanj.

Jernej Bizovičar je nasmejan in radosten stoletnik. Malce slabo sliši, kar mu nekoliko otežuje komunikacijo z okolico, pa vendar: se pa ljudje z njim pogovarjajo glasneje, kakšno stvar morda dvakrat ponovijo, a se na koncu vse pogovorijo.

Zaželeli so mu zdravja

Dan pred rojstnim dnem so se v Predosljah pri slavljencu, kjer pred hišo stoji mlaj, roža in plakat pa pričata o tem, da je ena od njegovih vnukinj pred kratkim praznovala štirideseti rojstni dan, oglasili predstavniki DU Britof - Predoslje s predsednikom Tonetom Borovnico in poverjenico Joži Zelnik, predsednik in tajnica RK Predoslje Srečo Jerman in Francka Likozar, KS Predoslje pa je tokrat zastopal Silvo Oblak. Predvsem so slavljencu zaželeli zdravja, mu izročili darila, Tone Borovnica pa je v svojem nagovoru med drugim poudaril, da mu je v čast, da Jerneju Bizovičarju lahko stisne roko ter vošči ob tako visokem jubileju. Iz rok podpredsednika domačega društva upokojencev Mira Zelnika, ki je obenem slavljenčev sosed, pa je stoletnik prejel še častno plaketo društva. Od domačih sta bili prisotni hčerki Majda (s katere družino Bizovičar živi) in Francka s soprogoma, vnuk in pravnuki, manjkali pa niso tudi najbližji sosedje.

Jernej Bizovičar je konec tedna dopolnil sto let. / Foto: Tina Dokl

Mladoporočenci

Dne 6. julija 2022 sta **na Bledu** sklenila zakonsko zvezo Gašper Peterman in Marjanca Cvenkel, 9. julija 2022 Branko Maček in Mateja Pogačnik ter Jurij Močnik in Jana Žemlja, 11. julija 2022 Hendrik Boeff in Barbara Roberte Van Ginkel, 15. julija 2022 pa Matthew Brooke Connor in Margaret Caddis Brogan. Dne 16. julija 2022 sta **v Radovljici** sklenila zakonsko zvezo Marko Ahčin in Tjaša Varl.

Novorojenčki

Minuli teden se je **v kranjski porodnišnici** rodilo 34 otrok, od tega 19 deklic in 15 dečkov. Najlažja je bila deklica, ki je tehtala 2490 gramov, najtežji pa je bil korenjak, ki mu je tehtnica pokazala kar 4715 gramov. **Na Jesenicah** je prvič zajokalo 7 dečkov in 13 deklic. Najlažja je bila deklica z 2480 grami, najtežji pa deček, ki je tehtal 4170 gramov.

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

»Mateja«

Redno berem vaše odgovore v Gorenjskem glasu. Pred leti sem vam že pisala in sem vam še danes hvaležna za odgovor, ker ste mi bili v veliko oporo v težkih časih. Zopet imam veliko skrbi s hčerko, ki je mati samohranilka, sicer pa ima partnerja, s katerim se imata lepo (vsaj tako mislim). Pred časom je pustila redno službo zaradi nestrinjanja z načinom dela in ukrepi. Sicer ves čas dela, počasi se ji zavod izteka. Zanima me, ali bo šla na svoje s tem, kar sedaj počne, ali pa bo dobila redno službo.

Name se lahko obračate po elektronski pošti ali pa po navadni pošti na časopis s pripisom Za Tanjo. Vse dobim, ampak ker vas je res veliko, je treba malo počakati, vedno pa odgovorim vsem. Hči je res zadovoljna, in kot vidim, bo tudi naprej tako. Bo še en otrok, kar je prav. V poslovnem svetu bo šla počasi na svoje in vse bo, kot je treba. Tudi če bo dobila službo, je ne bo obdržala. Ne smete se toliko obremenjevati. O sebi ne govori veliko, a točno ve, kaj hoče. Imejte se lepo.

»Prihodnost«

Glede na to, da ste mi že pisali, sem se odločila, da vas povprašam še bolj specifične stvari. Partner ima epilepsijo; zanima me, kako bo s tem v prihodnosti. Se bo pozdravil, bo minilo? Ali nama bo uspelo v prihodnosti ustvariti družino?

Epilepsija se zdravi z zdravili, in kolikor vem, je zdravljenje zelo uspešno. Bodite pozorni na to. Mine ne, gre pa v remisijo. V mirovanje brez posebnosti. Družino si bosta ustvarila in pri otrocih te bolezni ne vidim. Želim vam vse lepo.

»Upanje«

Pozdravljeni, Tanja. Zanima me, ali me v življenju še čaka kaj lepega. Trenutno sem popolnoma na dnu, črne misli me obletavajo, enostavno sem brez motivacije. Ali še kdaj spoznam kakšnega partnerja, ki me bo spoštoval in ljubil, ter kdaj? Kako bo s financami, se bodo izboljšale, da vsaj z otroki normalno zaživimo?

Seveda vas čaka še veliko lepega, čeprav sedaj tega ne verjamete. Meseca oktober in november izstopata in prinašata spremembe. Črne misli imate, ker se tako tudi počutite. Poglejte ven in si nadenite sončna očala, svet postane v sekundi lepši. Denar je sveta vladar, žal. Nekdo, ki ima veliko, o tem ne premišljuje. Tam, kjer ni, pa se ne da nič vzeti. V enem mesecu pričakujte lepe novice, povezane z denarjem. Želim vam vse lepo.

»Otroka«

Zanima me zdravje hčere in sina. Hči ima ginekološke težave. Kako se bo to rešilo, se ji kaj zakomplicira? Zanima me tudi sin. Kako bo sedaj z njim, se bo rešilo v njegovo prid, da bo polovični čas delal in polovični čas v pokoju?

Pri obeh otrocih vidim dobre in lepe spremembe. Tako glede zdravja kot glede zaposlitve. Ne obremenjujte se. Ni vam lahko, majhni otroci – majhne skrbi, veliki otroci – velike skrbi. Hči bo z novo službo več kot zadovoljna, čeprav bo drugo področje. Vse bo tako, kot mora biti. Srečno.

LAŽJI SUDOKU

9		4					1	3
	8	3	2		9		5	
6		5		8	3			2
			7	1		4		
8	9						2	6
		6		2	8			
3			4	7		2		8
	4		3		5	7	9	
7	6					5		

Rešitev:

9	2	4	6	5	7	8	1	3
1	8	3	2	4	9	6	5	7
7	6	1	8	9	2	5	3	4
2	4	8	3	6	5	7	9	1
3	5	9	4	7	1	2	6	8
4	1	6	9	2	8	3	7	5
8	9	7	5	3	4	1	2	6
5	3	2	7	1	6	4	8	9
6	7	5	1	8	3	9	4	2
1	8	3	2	4	9	6	5	7

TEŽJI SUDOKU

6		8		3			9	
2	4				1		3	
			5					4
	6			5		9		
5			7		9			6
		3		4			7	
7					3			
	9		8				2	7
	2			6		4		

Rešitev:

6	7	8	2	3	4	1	9	5
2	4	5	6	9	1	7	3	8
1	3	9	5	7	8	2	6	4
4	6	7	3	5	2	9	8	1
5	1	2	7	8	9	3	4	6
9	8	3	1	4	6	5	7	2
7	5	6	4	2	3	8	1	9
3	9	4	8	1	5	6	2	7
8	2	1	9	6	7	4	5	3

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

www.gorenjskiglas.si

Buče vsebujejo veliko hranil, zato jih je treba čim bolj okusno izkoristiti. S pomočjo knjige, kjer je 60 receptov, se naučimo pripravljati 9 vrst buč: cukete, patišonko, čajoto, hokaido, sweet dumpling, maslenko, blukuri, sweet mamo in muškatno bučo.

Število strani: 164 strani, 17 x 23 cm, trdo vezana

15 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

GORENJSKI GLAS
DOJENČKOV PRTIČEK POD BRADO
GUMICA ZA RADIRANJE
ZAČETNIK DINASTIJE ASENOV
KATJA TRATNIK
PRILOGA ČASNIKA DELO ZA ŽENSKE
BELGIJSKI PISATELJ (EDMOND)
MERSKA KOLIČINA
MUSL. POSTNI MESEC, RAMAZAN
GORENJSKI GLAS
PIJAČA IZ HMELJA
JEČA
CELOVŠKI HOKEJSKI KLUB
RAFAEL NADAL
ČISTO PREMOŽENJE
SL. PISEC (IVAN)

ROPARSKI PTIČ PEVEC
MESTO V DOLINI REKE PAKRE V SLAVONIJI
SVOJINA
11
SOSEDA IRAČANKE
ALANDSKO OTOČJE
DNEVI RIMSKEGA KOLEDARJA
SL. SLIKAR (A. M.)
HOTELSKO STANOVANJE
THOMAS NELSON
LESENA STAVBA
IGRALKA IVANIČ
PERGAMONSKI KRALJ
VETRNI JOPIČ
ZNAK V ZODIAKU
IT. PEVEC (TONY)
ČRTOMIR ROZMAN
VOJAŠKI SPREVOD
KOŠ ZA LISTJE
TRAVJE
NEKDANJA PAPEŠKA KRONA
7
ŠVEDSKA IGRALKA (BRITT)
5
STAR SLOVAN
AZIJSKI VELETOK
DRŽAVNA BLAGAJNA
NAPAD NA ZNANO OSEBNOST
GLAVNO MESTO EGIPTA
DRŽAVA V ZDA
RAZČLENJEVANJE
OPORIŠČE NATA V ITALIJI
GORENJSKI GLAS
GORENJSKI GLAS
PRIP. ZA MERJENJE KOTOV
PLAT KNJIGE
NEBESNA MODRINA
KOŠARKAR KLAVŽAR
GRŠKA POKRAJINA
UDELEŽENEC SINJSKE ALKE
GLAVNO MESTO NEPALA
Z RESJEM PORASEL SVET
IGRALKA STUPICA
OZNAČBA
FINSKO JEZERO, INARI
14
ZDRAVILNA RASTLINA
VRH V KARAVANKAH
ORANŽADA
IVAN LENDL
GLASBENIK DYLAN

SESTAVIL: F. KALAN
FANATIČNOST
IMUNOST
ITAL. PLEMIŠKA RODBINA
SIMON TANŠEK
MOŠKI PEVSKI GLAS
ROMUNSKO TERENSKO VOZILO
TOK ZA OČALA
URANOV SATELIT
NEFORMALNA SKUPINA LJUDI, KLIKA
1
KULTURNA RASTLINA
MODEL VOZILA FORD
OBVODNA ŽIVAL, NERC
TEMNO SIVA KRAVA
REKA V SRBIJI
FR. ŠPORTNI KLUB
MODEL VOZILA SEAT
NIZOZEMSKA PRESTOLNICA
KEMIJSKI ELEMENT (Ti)
NIVO, RAVEN
SKUPEK ŠOTOROV
EGIPČANSKA BOGINJA NEBA
2
FRANCOSKI IGRALEC (PHILIPPE)
TRUP
REKA V NEMČIJI
GRŠKI OTOK
15
NAJVIŠJI VRH V PIRENEJIH
IZMERA, MERJENJE
SOZVOČJE TONOV
12
PODOBNOST (STAR.)
KIRURŠKA IGLA
TOMAŽ ISKRA
HRV. IGRALKA (NINA)
KONEC MOLITVE
PRITOK REKE UNE V BOSNI
NADARJENOST
NALAGALEC
ITALIK, ITALEC
MESTO V LITVI
RT V JUŽNI ŠPANIJI
RIMSKI HIŠNI BOG
SANJE, SPANJE
DVOREC PRI VIPAVI
PLANOTA PRI VIPAVI
2. IN 3. VOKAL
8
LIDIJA OSTERC
NIŽINA, NIŽAVJE
PLESNI LIK PRI ČETVORKI
4
AREA, POVRŠINA
KMEČKI OBJEKT ZA SPRAVILO SENA
OTOK V IRSKEM MORJU
TRNEK (KNJIŽNO)
PRVO NARAVNO ŠTEVILO
PEVKA ZORJAN
SL.IGRALKA (MARUŠA)

DEL TENIŠKE IGRE
RAŽENJ
ŠTEVILKA PET, PETICA
9
LUKA V ČRNEM MORJU
STAROGRŠKA SRAJCA
IGRALKA LEVAR
KITAJSKA VRTNICA Z VONJEM PO ČAJU
3
ASVEL EKLAND KAUNAS NOIRET PICARD
ALPSKA CVETLICA, OČNICA
MESTO V FRANCIJI
VELIKO VOZILO
MESTNI NASAD
TOMO ČESEN
LUKA ZA JAHTE
LUKA VEŠNER
MALAJSKA BLAZNOST
GR.BOGINJA MODROSTI
10
OČE
PEVKA DEŽMAN
ARTHUR
DRŽAVNI PRAVNIK
6
VODNA PREGRADA
VZDEVEK ONASSISA
IBERSKI POLOTOK
13
SLOVENSKI IGRALEC (JERNEJ)
JUDOVSKI KRALJ
NORD. BOŽANSTVA

1. nagrada: darilna kartica OBI v vrednosti 20 EUR, 2. in 3. nagrada: knjiga Melanda

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do ponedeljka, 8. avgusta 2022 na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15			

Kako sem postal pravi Slovenec

Milena Miklavčič

usode

Tino je prišel v Slovenijo s Hrvaškega, pravzaprav iz osrednje Dalmacije. Vasice, v kateri je odraščal, praktično ni več. Prebivalci so se izselili, tistih nekaj, ki so v šestdesetih letih še vztrajali, pa je že pomrlo.

»Moja družina je bila globoko in zelo iskreno verna. Tudi otroci smo, dokler smo še bili doma, brez težav pokleknili in molili. Naša vas je bila tako oddaljena od 'civilizacije', da se je zlovešči režim, ki je vse, kar je bilo povezano v vero, po vojni preganjal, ni dotaknil. Molil sem tudi kot otrok, na paši ali med potjo v šolo in nazaj. Zmeraj se mi je zdelo, da se moram Bogu zahvaljevati ali pa se mu za kaj priporočiti. Rad sem se pogovarjal z njim. Vojsko sem služil v Vipavi, lepe spomine imam na tisto obdobje. Slovenija se mi je takrat zelo priljubila. Ko sem se oziral okoli sebe, nisem videl le kamenja, videl sem tudi travnike, polja in hribe.

Ko sem se po letu in pol vrnil domov, sem spoznal, da sem v hiši odveč. Sicer mi tega ni nihče rekel, a sem čutil. Sestra se je poročila, pričakovala je otroka, tisti njeni mi pa že od prej ni bil nikoli všeč. Pokleknil sem pred mamo in jo prosil za blagoslov, da grem iskat srečo drugam. Najprej sem mislil, da bi se pridružil bratoma, ki sta že nekaj let živela v Nemčiji oziroma Franciji, pa mi srce ni dalo. Bilo je predaleč, starši pa so bili že v letih. Želel sem ju še kdaj videti in objeti. Tako sem se odločil za Slovenijo. Na sebi sem imel edine gate, ki sem jih premogel, pa še te so bile vojaške. Eno srajco mi je podaril oče, drugo mi je dala teta. V kovčku je bilo še nekaj fotografij domačih, kruh, ki ga je spekla mama, rožni venec in pribor za britje. Nogavic nisem imel, ker jih nisem nikoli nosil.

Najprej sem se ustavil v Kopru. Delo v pristanišču sem takoj dobil. Poleti je še šlo, saj nisem imel stanovanja. Spal sem malo tu in malo tam, na prostem, umival sem se v morju. Na jesen, ko je začela zavijati mrzla burja, so se stvari zapletle. Bilo mi je prav nerodno, da sem, mlad in pri močeh, zbolel za pljučnico. Eden od zdravnikov, ki je bil doma iz naših krajev, mi je spomladi uredil papirje, da sem lahko šel za mesec dni na zdravljenje na Golnik. Mislil sem, da sem prišel v raj, tako lepo se mi je zdelo. Jeseni istega leta sem se potem preselil v Kranj. Prostor sem dobil v samskem domu. Posteljo sem si delil s še enim, doma je bil iz Varaždina. Bil je že starejši, zelo čemeren, siten in umazan mož. Ko je vstal, je šel v spodnje nadstropje, kjer so bile sanitarije, na veliko potrebo. Včasih mu je kaj ušlo tudi v posteljo ... Predstavljate si, da, kako sem se počutil, ko sem ves zbit legel na takšno rjuho. Odeja je smrdela po 'švicu', na robovih je bila trda od smrklja. Možje niso imeli denarja za obleko, pa bi ga za robce! Imeli smo tudi donjuana, ki je zvečer pogosto 'švercal' dekleta v sobo. Pokril sem se z odejo in poskušal zaspati, čeprav sem, podobno kot drugi, vse slišal. Možje so se pogosto sporekli, stepli, zgodilo se je, da je kdo komu kaj izmaknil. Miličniki so redno prihajali, nas popisovali. Večina med nami je komaj čakala, da se umakne iz tega okolja in si najde ali žensko ali pa kakšno bolj človeško bivališče.

Z ženskami sem tudi sam imel težave. Teh, ki so ponoči lezle čez balkone k fantom v posteljo, nisem maral. Pa jih niti ni bilo tako malo. Še danes ne razumem, da jim je bila ženska čast tako malo vredna.

Ob nedeljah, ko sem šel k maši, sem postajal pred cerkvijo, prepričan, da bom med mimoidočimi srečal kakšno, ki mi bo všeč. Če se je že zgodilo, me je, ko sem se ji nasmehnil, s prezirom pogledala od vrha do tal. Bil sem prepričan, da zato, ker mi je na obrazu pisalo, da živim v samskem domu.

Moral sem oditi ven, na svobodo! Začel sem iskati med malimi oglasi. Dolgo nisem našel ničesar primernega, končno pa sem le naletel na oglas, v katerem je starejša gospa ponujala sobo v zameno za nošenje drv in podobno. Takoj po službi sem odhitel tja. Živela je v tretjem nadstropju, zaradi nog, ki so bile otečene in prav grozne na pogled, ni več zmogla hoje po stopnicah. V zameno za pomoč mi je ponudila sobico, ki pa žal ni bila ogrevana. 'Boš pa pozimi spal pri odprtih vratih na hodnik, pa bo!' se mi je dobrikala. Tudi brez tega bi sprejel ponudbo, a sem raje molčal. Ni me klicala po imenu, rekla mi je kar Bosanc. Iz njenih ust ni zvenelo ne lepo ne grdo. Zdelo se mi je brez pomena, da bi ji razlagal, od kod sem.

V kleti, takoj zraven drvarnice, kjer so bila zložena njena drva, je stanovala mamica z dvema otrokoma. Deček je imel enajst let, punčka pa štiri. Včasih sem jim na skrivaj pustil pred vrati naročje drv, ker so se mi smilili. Mož oziroma oče jih je zapustil in se 'skurbal' z drugo. Minka je v porodnišnici delala kot strežnica. Kadar je dežurala, sem pazil na otroka. Zelo smo se navezali drug na drugega. Vozil sem ju na nogometne tekme, enkrat, zdi se mi, da okoli leta 1972, sem ju s kolesom peljal celo v Žiri, kjer so igrali proti Alpini.

Z Minko, njuno mamico, sva se počasi zelo navezala drug na drugega. Vprašal sem jo, kdaj me bo predstavila svojim staršem. Pa mi je odgovorila, da raje ne. Njen prvi je bil babjak in pijanec, a bi po njenem mnenju starši teže sprejeli, da se druži z nekom, ki je prišel z juga. To se mi je zdelo zelo smešno, a me za čuda ni užalilo. Kljub vsemu sem vedel, da je Minka zelo dobra ženska.

Leta 1975, ko je bil na poti najin prvi otrok, sva se odločila, da se preseliva ven iz mesta. Svoje borno imetje sva naložila kar na kolo. Moja stanodajalka je bila zelo nesrečna, ko sem ji povedal, da jo zapuščam. Bil sem presenečen, ko mi je stisnila v roke ovojnico z denarjem. 'Da bosta imela vsaj za posteljo,' mi je rekla.

Zelo sem bil ganjen. Zaradi te poteze sem ji hodil pomagat vse do njene smrti.

Čeprav mi sosedje še danes rečejo kar Bosanc, sem se čisto poslovenil: z ženo sva naredila hišo, lepo skrbim za otroke, ob koncu tedna hodimo v hribe. Lani sem prvič po dolgih letih obiskal svojo rodno vas. Ob kupu zapuščenega kamenja sem se lahko le razjokal.«

(Konec)

KUHARSKI RECEPTI

Za vas izbira Katja Dolenc

Špinača je prav tako izvrstna hrana za vse, ki smo izpostavljeni stresu. Hitro opravi s pomanjkanjem hranilnih snovi in poživi telesne celice bolj kot katera koli druga zelenjava. Je najboljše darilo narave otrokom in mladini, ki potrebujejo veliko novih telesnih celic, zelo primerna je tudi za starejše.

Poširana jajca s špinačo

Potrebujemo 4 rezine kruha, 500 g špinače, sol, 250 g sladke smetane, 75 g gorgonzole, kis, 50 g masla, strok česna, 4 ohlajena jajca in kajenski poper.

Kruhu obrežemo skorjo, sredico narežemo na kocke. Špinačo očistimo in operemo. Stresemo jo v slan krop in nekaj minut vremo. Nato jo odcedimo, pokrijemo in imamo na toplem. Smetano počasi zavremo in vremo toliko časa, da se nekoliko pokuha. Gorgonzolo damo v cedilo in jo pretlačimo v smetano. Gladko zmešamo in pustimo na toplem. V kozico nalijemo vodo, prilijemo nekaj žlic kisa in zavremo. Medtem v ponvi razpustimo maslo, stresemo nanj kocke kruha in jih med mešanjem zapečemo. Česen olupimo, stremo na kocke in zmešamo. Jajce drugo za drugim ubijemo v skodelico in pustimo, da iz nje zdrsne v krop. Z dvema žlicama potegnemo beljak čez rumenjak. Temperaturo znižamo in kuhamo 3 minute, nato jajca z žlico obrnemo in kuhamo še 3 minute. Špinačo razdelimo na pogrete krožnike. Jajca s penovko damo iz vode in položimo na špinačo. Prelijemo s sirovo omako, obložimo s kockami, popramo in ponudimo.

Špinača v palačinki

Potrebujemo 5 jajc, 300 g kuhane špinače, 150 g skute, nekaj rezin kuhanega pršuta, drobtine, olivno olje, peteršilj, parmezan, muškatni orešček in sol.

Na olju popražimo skuhano špinačo, da se vsa voda pokuha, nato jo solimo in popramo. V posodi zmešamo skuto s parmezanom in ščepcem muškatnega oreščka. Stepemo jajca, dodamo malo drobtin in sesekljan peteršilj. V ponvi segrejemo malo olja, nato polijemo maso iz jajc in dobro zapečemo z obeh strani. Palačinko položimo na papir za peko in jo premažemo s skuto. Po vrhu damo špinačo in na koščke narezan pršut, jo zavijemo ter ovijemo v peki papir. Postavimo jo v hladilnik, da se ohladi. Nato odvijemo peki papir in jo narežemo na kolesca.

Špinača s skuto ali feto

Potrebujemo špinačo, 150 g skute ali sira feta, parmezan, peteršilj, mleto sladko papriko, olivno olje ter sol.

Špinačo operemo, odcedimo in naložimo na velik krožnik. Nanjo razporedimo skuto ali narezano feto. Čezenj naribamo parmezan ali drug sir. Potresemo z nasekljanim peteršiljem in sladko papriko. Malo pokapljamo z oljem, solimo in ponudimo.

Špinača v solati

Potrebujemo 250 g mlade špinače, čebulo, olivno olje, jabolčni kis, sol in poper.

Špinačo očistimo in operemo. Čebulo olupimo in narežemo na tanke rezine. Olje, kis in začimbe zmešamo, polijemo po špinači in čebuli ter zmešamo.

Jogurtove rezine z breskvami

Lahke jedi

Erika Jesenko

Že dolgo ni bilo tako vročega poletja in vročina še kar vztraja. Če ne drugače, se lahko vsaj malo osvežimo z jogurtovimi rezinami z breskvami. Za njihovo pripravo ne potrebujemo pečice in niti ne prav veliko časa. Kljub temu da so preproste in hitre za pripravo, so boljše kot marsikatera sladica, za pripravo katere potrebujemo skoraj da slaščičarsko šolo.

Za pripravo jogurtovih rezin z breskvami potrebujemo: 100 g otroških piškotov (piškotov za tiramisu), 0,5 kg navadnega jogurta, 0,5 l smetane za stepanje, 6 listov želatine, 4 žlice sladkorja, 300 g svežih breskev, 1 vaniljev sladkor, 1 dl razredčenega sadnega sirupa ali soka iz kompota.

Piškote razporedimo po srednje velikem pekaču in jih prelijemo z razredčenim sadnim sirupom ali kompotom. Breskve narežemo na majhne kocke, jih potresemo z vaniljevim sladkorjem in prelijemo z limoninim sokom. Premešamo in jih razporedimo po piškotih.

Želatino namočimo za 10 minut v hladni vodi. 1 dl smetane segrejemo do vretja ter vanjo vmešamo namočeno in ožeto želatino.

Odstavimo s štedilnika in mešamo, da se želatina raztopi. Preostalo smetano stepemo. Skupaj zmešamo jogurt in sladkor ter mešamo toliko časa, da se sladkor raztopi. Nato prilijemo ohlajeno smetano z raztopljeno želatino in premešamo. Nazadnje s spatulo vmešamo še stepeno smetano. S pripravljeno kremo prelijemo čez narezane breskve in poravnamo. Pekač postavimo za nekaj ur v hladilnik, da se krema strdi.

Nasvet: Sveže breskve lahko nadomestimo tudi s sadjem iz kompota.

Poletne planinske raziskovalnice

Mojstrana – V Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani potekajo zabavne in poučne Poletne planinske raziskovalnice za družine, otroke in tudi odrasle. Letošnji rdeči niti sta spoznavanje Knafelčeve markacije ob njeni stoletnici ter športno plezanje. V prvem tednu avgusta bo potekalo pet ustvarjalnic, vsak dan se bodo začele ob 9. uri, in sicer Zavozlani poletni nakit, Rdeč obroček – belo oko, Izdelajmo metulja in agamograf, Spoznajmo zgodbo Janje Garnbret ter Plezalni žur. Več podrobnosti je objavljenih na spletnih straneh Slovenskega planinskega muzeja.

Poletne ustvarjalnice Slovenskega planinskega muzeja v Mojstrani / Foto: arhiv Slovenskega planinskega muzeja

Hoteli za male živali

Povpraševanje po varstvu za pasje in mačje ljubljenčke v času poletnih počitnic na Gorenjskem presega ponudbo. Verjetno je na to vplivala tudi epidemija, saj so ljudje v zavetišča hodili po zapuščene pse ...

Neža Markelj

Kranj – Odločitev, da bomo v svoje življenje sprejeli psa ali mačka, mora biti dobro premišljena. Življenje s kosmatinci je odgovorno dejanje, ki zahteva odrekanja in prilagoditve ter terja ogromno časa, energije in potrpljenja. Komu pa lahko v varstvo zaupamo štirinožnega prijatelja v času naših počitnic, potovanj in oddihov ob koncu tedna? Kdo bo zadostil vsem njihovim potrebam po sprehodih, igri, ustrezni hrani in higieni?

Na Gorenjskem imamo nekaj hotelov za male živali, ki pa v poletnem času težko sledijo množičnemu povpraševanju bodočih dopustnikov, ki iščejo začasni dom za svoje štirinožne prijatelje.

Ko ljubljenčka ne moremo vzeti s seboj na počitnice ali potovanje, zanj lahko poskrbijo v pasjih hotelih ... / Foto: Tina Dokl

Strokovno usposobljeni skrbniki

Gaja je manjši hotel za male živali v Škofji Loki, v katerem imajo prostora za šest psov in devet mačk. V tem družinsko vodenem hotelu za ljubljenčke skrbijo strokovno usposobljeni skrbniki živali z licenco – zjutraj jih nahranijo, peljejo na sprehod, očistijo in dezinficirajo bivalne prostore, v času vročih poletnih dni jim zagotovijo počitek v klimatiziranih boksih in jim po dogovoru z lastniki privoščijo tudi izpust v naravi.

Podobne oskrbe so psi deležni tudi v Pasji hiši Bellevue, kjer skrb za ljubljenčke prilagodijo njihovim individualnim zahtevam: starejših psov ne obremenjujejo s pogostimi in dolgimi sprehodi, živahnejše vodijo na pohodniške izlete, tudi hrana in nega morata biti prilagojeni.

»Z letošnjim poletjem je povpraševanje po varstvu preseglo našo ponudbo, verjetno je za to kriva korona, med katero so ljudje iz zavetišč jemali zapuščene pse, tudi posvojitev je bilo več kot običajno,« so povedali v Hotelu za male živali Gaja in dodali, da ima hotel v veliki meri redne stranke, ki jim že več let zapored v varstvo zaupajo svoje štirinožne prijatelje. Povpraševanje je ponudbo preseglo tudi v Pasji hiši Bellevue, v obeh hotelih pa poleg oskrbe ljubljencev v času počitnic lastnikom psov nudijo pomoč tudi med letom – z dnevnimi sprehodi, pasjim vrtcem in oskrbo na domu.

Prijaznost do drugih gostov

Kaj pa cena? Za oskrbo in varstvo mačk je treba odšteti 11 evrov na noč, medtem ko se cene za pse gibajo med 20 in 30 evrov, oba hotela pa pred sprejemom ljubljenčkov zahtevata, da so njuni varovanci čisti in zdravi, redno cepljeni, zaščiteni pred zajedavci ter predvsem prijazni in strpni do drugih gostov.

KINO SPORED

CINEPLEXX, KRANJ

Torek, 26. 7.
21.00 ARTURJEVO PREKLETSTVO
18.15, 20.45 THOR: LJUBEZEN IN GROM, 3D
17.00, 20.15 ELVIS
18.00 JURSKI SVET: PREVLADA
17.45, 20.30 TOP GUN: MAVERICK
16.00 ČEBELICA MAJA 3: ZLATO JAJCE, sinhro.
15.30, 17.15 BARABE, sinhro.

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

Nagrajenci križanke Zavod za turizem in kulturo Kranj z geslom **PREŠERNO POLETJE V KRANJU**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 12. julija 2022, so: **Ana Zrim** iz Kranja, ki prejme 1. nagrado (2 vstopnici za koncert 1 na 1: Predin & Mef), **Zala Oman** iz Cerkelj, ki prejme 2. nagrado (2 vstopnici za koncert Nine Pušlar) in **Marjan Ciglič** iz Naklega, ki prejme 3. nagrado (2 vstopnici za koncert Helene Blagne). Nagrajencem čestitamo.

Objave na internetu vplivajo na počutje mladostnikov

Kranj – Na internetu so mladostniki izpostavljeni nemogočim lepotnim standardom in idealiziranim podobam ljudi in njihovih življenj. To ima lahko slab vpliv na počutje in duševno blaginjo mladostnikov, postanejo lahko obsedeni z zunanjim videzom, nezadovoljni s svojim telesom, imajo občutke manjvrednosti, je pokazala anketa, ki so jo izvedli med osnovnošolci tretjega triletja in srednješolci na točki osveščanja o varni rabi interneta Safe.si, ki deluje v okviru Fakultete za družbene vede. Anketa je pokazala, da skoraj polovica najstnikov primerja svoj obraz in telo s popolnimi podobami vplivnežev na spletu in je zaradi tega nezadovoljnih s svojim videzom. Skrb vzbujajoče je, da kar tretjina dijakinj razmišlja o izboljšanju videza z operativnim posegom. Iz rezultatov ankete je razvidno, da na počutje najstnikov tako v osnovni kot v srednji šoli najbolj negativno vplivajo situacije na internetu, kjer se počutijo izključeni iz družbe ali so žrtve spletnega nasilja. Najslabše se počutijo, če so izključeni iz zasebne skupine sošolcev na družabnem omrežju ali aplikaciji.

desetdnevna vremenska napoved

Torek 26. 7.	Sreda 27. 7.	Četrtek 28. 7.	Petek 29. 7.	Sobota 30. 7.
17/25 °C	15/27°C	17/29 °C	17/30 °C	17/26 °C
Nedelja 31. 7.	**Ponedeljek 1. 8.**	**Torek 2. 8.**	**Sreda 3. 8.**	**Četrtek 4. 8.**
15/27 °C	16/29 °C	15/29 °C	15/28 °C	17/30 °C

tedenski koledar

			vzhod	zahod
26. 7.	tor.	Ana	5.37	20.40
27. 7.	sre.	Sergij	5.38	20.39
28. 7.	čet.	Zmago ●	5.39	20.38
29. 7.	pet.	Marta	5.40	20.37
30. 7.	sob.	Julita	5.42	20.36
31. 7.	ned.	Ignac	5.43	20.34
1. 8.	pon.	Peter	5.44	20.33

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

RADIO KRANJ 97.3
tvoji najljubši hiti

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom: **NAJPRIMERNEJŠE POTI ZA NAJLEPŠE VZPONE**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 8. julija 2022, so: **Svetislav Nikolić** iz Selc, ki prejme 1. nagrado (bon trgovine OBI v vrednosti 20 EUR), ter **Sašo Gril** iz Križ in **Jože Habjan** iz Radovljice, ki prejmeta 2. in 3. nagrado (knjiga Melanda). Nagrajencem čestitamo.

Pisatelj Ivan Sivec na prikupen in razumljiv način opisuje življenje in delo enega največjih slovenskih pisateljev Ivana Tavčarja. »Visoški gospod« s podnaslovom »Vse ljubezni pisatelja Ivana Tavčarja« je prvi biografski roman o ustvarjalcu Cvetja v jeseni in Visoške kronike, izšel je lani ob 170-letnici Tavčarjevega rojstva. Ljubezen nam je vsem v pogubo, je zapisal Ivan Tavčar. Knjiga za vse čase, za mlade in stare, za šolarje in starše.

Trda vezava, 17,5 x 24,5 cm, 304 strani

25 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1, v Kranju, jo naročite po tel. 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si

Pri pošiljanju po pošti se poštnina zaračunava po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Strokovnjakinja peke kruha Polonca z nami deli svoje znanje, recepture in napotke, kako brez kvasa speči odličen domač kruh, narejen iz različnih vrst mok in z različnimi vzhajalnimi sredstvi – droži, soda, vinski kamen in pecilni prašek.

148 strani, mere: 20 x 24 cm

27 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo: **za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas: **ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.**

NEPREMIČNINE

VIKENDI, APARTMAJI

KUPIM

JUGOVZHODNA Slovenija, posavska regija, okolica Ljubljane – kupim bivalni vikend ali manjšo hišo z nekaj zemlje. Nepremičnina naj ima vso infrastrukturo, vrdnost 60.000 EUR, tel.: 040/245-137 22001832

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

FORD Ranger 2.2 TDCi 4 x 4, odlično ohranjen, let. 2016, 270.000 km, 1. lastnik, servisna knjiga, tel.: 041/816-528 22001813

TOYOTA Rav 4, 2.0 D, let. 2015, odlično ohranjena, 1. lastnik, serv. knjiga, 140.000 km, 17.600 EUR, tel.: 041/816-528 22001812

KUPIM

ODKUPIMO karambolirana vozila, vozila v okvari, slabše ohranjena in nevozna, poceni avtovleka po celi Sloveniji, Grega Meze, s.p., Čopova 1, Lesce, tel.: 040/629-675 22000065

VW Touran TDi, od letnika 2007 dalje, ohranjen, tel.: 041/612-032 22001827

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

VEČ moških in ženskih koles, stare in novejše izvedbe, po nizki ceni, tel.: 070/691-103 22001826

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE, unikati, različni motivi, velikosti – poletni popust!, tel.: 040/567-544 22001797

KMETIJSKI STROJI

KUPIM

IZKOPALNIK krompirja in prodam seno, Gorje, tel.: 031/604-918 22001833

TRAKTOR, lahko s priključki, in gozdrasko prikolico, tel.: 031/500-933 22001663

PRIDELKI

PRODAM

RDEČO peso, tel.: 041/517-551 22001829

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne in grahaste, pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 22001621

4 mesece starega bikca simentalca, težkega 150 kg, tel.: 051/391-828 22001806

ČB teleta, starega 3 tedne, tel.: 041/665-296 22001830

MLADE, bele purane, več starosti, za nadaljnjo rejo, tel.: 031/499-143 22001778

PRAŠIČE, težke od 50 do 120 kg, mesni tip, možnost izbire moškega spola in možna dostava, tel.: 041/455-732 22001720

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

IŠČEMO čistilko in kuhinjsko pomočnico v gostilni Rupa, Suzana Pangerc Kosar s.p., Sr. vas v Bohinju 87, tel.: 051/661-388, pangercsuzana@gmail.com 22001831

IŠČEM

IŠČEM DELO – sezonsko delo na kmetiji, popoldne + sobote in nedelje, Kranj–Šenčur–Cerklje–Naklo in okolica, tel.: 041/426-951 22001828

STORITVE

NUDIM

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija – po zelo ugodni ceni. LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 22001624

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53a, Kranj, izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 22001622

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtanje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko Rajko, s.p., Brezje pri Dobu 4a, Dob, tel.: 051/828-419 22001783

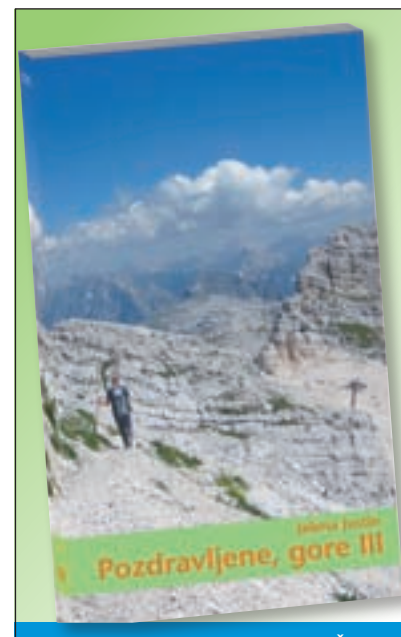

Po dveh razprodanih delih planinskega vodnika Pozdravljene, gore je **Jelena Justin** najlepše vzpone zbrala v **tretji knjigi**. Vzpone je razporedila od nezahtevnih do zelo zahtevnih, da si bo vsak lahko sam zase izbral najprimernejšo pot.

Redna cena vodnika je 20 EUR. Če ga kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le

15 EUR + poštnina

Vodnik lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če ga naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

www.gorenjskiglas.si

Rožice so odcvetele,
ptičice so odletele,
prerasle trave potke so.
Samevala bo hišica,
nate bo spominjala.

OSMRTNICA

Našo ljubo mami in staro mamo

Terezijo Pangerc

dekliško Dolenc, s Spodnjega Otoka pri Radovljici

bomo na zadnjo pot pospremili 26. julija 2022 ob 17. uri na pokopališču Mošnje pri Radovljici. Žara bo na dan pogreba v tamkajšnji mrliški vežici od 14. ure dalje.

Žalujoči hčerki Tatjana in Branka z družinama

Ko tvoje zaželimo si bližine,
gremo tja, v mirni kraj tišine.
Tam srce se tiho izjoče,
saj verjeti noče,
da te več med nami ni.

V SPOMIN

Dne 24. julija 2022 je minilo pet let, odkar te ni več med nami, naš dragi oče

Miroslav Žumer

Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Vsi njegovi
Zg. Bitnje, 26. julija 2022

ZAHVALA

V 81. letu se je poslovila naša draga žena, mama, stara mama, sestra in teta

Sonja Žan

rojena Čemažar, iz Žabnice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče ter darove za svete maše. Zahvaljujemo se gospodu župniku Franciju Aliču za svečan obred, pevcem skupine Ultima za lepo petje, pogrebni službi Navček za vso organizacijo.

Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti in jo boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoči: mož Janez, hčerka Maja z družino, sin Miloš z družino, sestra Slavica z družino in ostalo sorodstvo
Žabnica, Žiri, Udin boršt, Kranj, Nabrežina

LOTO

Rezultati – žrebanje
24. 7. 2022
3, 10, 11, 16, 18, 20, 30 in 21

Loto PLUS:
15, 16, 20, 23, 32, 36, 38 in 39
Lotko: **542318**

Sklad 27. 7. 2022 za Sedmico: **3.470.000 EUR**
Sklad 27. 7. 2022 za PLUS: **850.000 EUR**
Sklad 27. 7. 2022 za Lotka: **300.000 EUR**

Tradicionalni Blejski dnevi

Minuli konec tedna so na Bledu potekali tradicionalni Blejski dnevi, ki so bili posvečeni šestdesetletnici festivala Slovenska popevka. Vrhunec so bile tudi tokrat lučke v jajčnih lupinah, ki jih že petdeset let pripravlja domačin Andrej Vidic.

Maša Likosar

Bled – Blejski dnevi, ki so se po dveh epidemioloških letih vrnili v polnem obsegu, so bili letos posvečeni 60-letnici festivala Slovenska popevka, saj je prvi festival leta 1962 potekal prav v Festivalni dvorani na Bledu. Kot je povedala v. d. direktorice Turizma Bled Romana Purkart, so jubilej proslavili predvsem s koncerti orkestrov s solisti. »Na Bledu je v teh dneh skupno nastopilo več kot dvesto nastopajočih,« je dejala. Dogajanje se je začelo v petek s koncertom Godbe Gorje na pletnah na gladini Blejskega jezera in z večernim koncertom Policijskega orkestra s pevko Aniko Horvat. V soboto, ko je bil predviden koncert Big Banda Bled z Alenko Godec, Ivo Stanič in Otom Pestnerjem, a je bil zaradi bolezni odpovedan, je nastopil Slavko Ivančić s skupino, v nedeljo pa Primož Grašič kvartet z Nuško Drašček.

Cel konec tedna je dogajanje popestril sejem domače in umetnostne obrti na promenadi ter kulinarična ponudba, ki so jo zasnovali blejski lokalni partnerji pod destinacijsko blagovno znamko Blejski lokalni izbor.

Po gladini jezera je zaplavalo 15.000 lučk v jajčnih lupinah. / Foto: Miro Zalokar

Lučke v jajčnih lupinah

Vrhunec tridnevne prireditve je bil v soboto, ko je po gladini jezera zaplavalo 15.000 lučk v jajčnih lupinah, ki jih že petdeset let pripravlja domačin Andrej Vidic. Kot je pojasnil, je tradicijo prevzel po očetu. »V vseh petdesetih letih sem pripravil več kot dvesto tisoč lučk,« je povedal. Letos jih je začel pripravljati marca, jajčne lupine pa so mu priskrbeli slaščičarji podjetja Conditus, ki jajca ob pripravi blejskih kremnih rezin skrbno ločujejo. »Jajce mora biti razbito na poseben način. Lupine nato sušim na soncu, sledi obdelava. Do polovice morajo biti lupine olupljene, kar je najbolj zamudno pri sami pripravi. Letos je bilo pa izredno težko dobiti parafin,« je pojasnil in še dodal: »Ena lučka gori od tri do pet ur, za sam prižig pa porabimo dve uri, pri tem je pomagalo okoli štirideset prostovoljcev, ki so drug dan sodelovali tudi pri njihovem pobiranju.«

Kulinarično ponudbo so zasnovali blejski lokalni partnerji pod destinacijsko blagovno znamko Blejski lokalni izbor. / Foto: Tina Dokl

Andrej Vidic že petdeset let pripravlja lučke v jajčnih lupinah. / Foto: Miro Zalokar

Blejsko poletje

Blejski dnevi letos predstavljajo tudi uvod v tritedensko dogajanje, ki so ga poimenovali Blejsko poletje na Jezerski promenadi. Na koncertnem odru se bo do 7. avgusta zvrstilo še devet nastopov, med drugim tudi poklon Mojmirju Sepetu z Jazz Punt Big Bandom Tolmin in gosti. Nastopili bodo še Manca Špik s skupino, Bled jazz selection s Kristino Oberžan, Samuel Lucas s skupino, Godba Gorje, RojoTango orchestra, Društvo mrtvih pesnikov in Rok 'n' band. Na ogled bo tudi koncertna izvedba opere Carmen.

Obnovili znamenje

Marjana Ahačič

Kamna Gorica – Tudi letos so v Kamni Gorici pripravili prireditev z naslovom Pod cvetočimi nageljni, ki se je tokrat začela z blagoslovom prenovljenega znamenja pri Grilcu. Znamenje ob poti na pokopališče je bilo zadnjič delno obnovljeno pred sedemdesetimi leti, tokrat pa se je za prenovo zavzel mojster Marko Kobal, ki je prevzel ostanke starega znamenja in iz njih naredil kopijo. »Marko Kobal s Cola nad Ajdovščino, prvak ljubljanske opere, v Kamno Gorico rad zahaja k prijatelju Simonu Erženu. Ta je pred časom pripravil knjižico s popisom vseh znamenj v kraju in povabilom na krožno pot. Marko Kobal se je tokrat izkazal kot odličen rokodelec s smislom za lepo, Kamni Gorici je podaril svojo mojstrovino in preprosto dejal: naj služi svojemu namenu,« je povedala predsednica tamkajšnjega kulturno-turističnega društva Tea Beton. Domačini so s skupnim delom uredili tudi okolico, kovač Rajko Šolar pa je prispeval kovane dele.

Tradicionalna prireditev se je po posvetitvi znamenja nadaljevala pod cvetočim gankom, kjer je Marko Kobal navduševal z glasom ob spremljavi citrarja Tomaža Plahutnika.

Marko Kobal (v sredini) pred obnovljenim znamenjem v Kamni Gorici / Foto: Kaja Beton

Jezero Jasna ostaja prijetno hladno

Kranjska Gora – Medtem ko v Bohinju to poletje beležijo rekordne temperature Bohinjskega jezera, Jasna v Kranjski Gori ostaja prijetno hladna. »Vodo uspešno držimo kar se le da pod 20 stopinjami, kar pomeni, da je jezero Jasna odlična točka za osvežitev ... Temu primerna pa je kratkotrajnost kopanja v njem. Razen za otroke, ki vedno uživajo v vodi,« je povedal Dominik Černjak iz Jasna Chalet Resorta. Povedal je tudi, da je za zdaj gneča okoli jezera manjša kot lani in predlani v tem obdobju, tako da domače goste po velikem obisku maja in junija, ko so v velikem številu obiskovali gore, spet pričakujejo v drugi polovici avgusta in nato vso jesen. Kot še pravi, so usmerjeni v trajnostni koncept upravljanja Jasne kot velike odprte zelene cone, zato jih posebej veseli, da se obiskovalci Kranjske Gore čedalje pogosteje odločajo, da se do Jasne odpravijo po eni od štirih sprehajalnih poti, avtomobile pa pustijo na urejenih parkiriščih.

Jasna kljub vročini ostaja prijetno hladna, zato jo obiskovalci Kranjske Gore in okoliških hribov radi izkoristijo za kratko osvežitev. / Foto: Tina Dokl

vremenska napoved

Danes bo spremenljivo oblačno, zjutraj in dopoldne se bodo od zahoda razširile padavine z nevihtami. Pihal bo okrepljen severnik. Popoldne se bo delno zjasnilo. Jutri in v četrtek bo večinoma sončno, zjutraj bo možna megla.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo
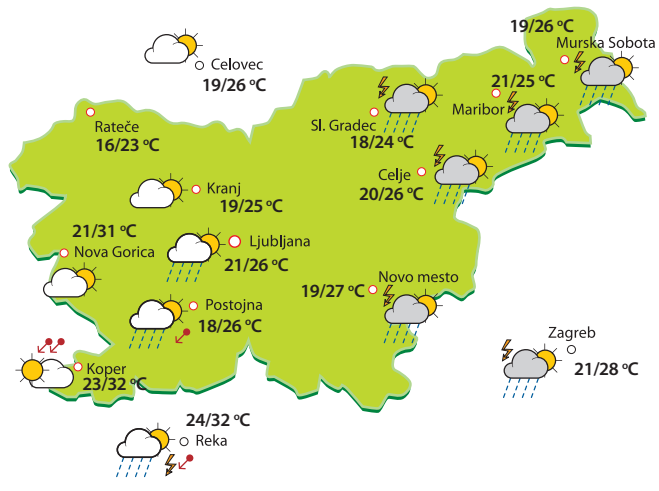
TOREK	SREDA	ČETRTEK
18/25 °C	16/28 °C	14/29 °C